

**Η**

**ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ**

**5<sup>ο</sup> ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνήλθε στην έδρα της στις 21 Μαΐου 2021 με την εξής σύνθεση: Χρήστος Σώκος, Πρόεδρος-Εισηγητής, Σταυρούλα Κουρή και Γερασιμούλα Δρακονταειδή, Μέλη.

Για να εξετάσει την με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Α.Ε.Π.Π. 776/13.04.2020 της προσφεύγουσας ένωσης εταιρειών με την επωνυμία «...», που εδρεύει στην οδό ..., Τ.Κ. ..., ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του Δήμου ... (εφεξής «αναθέτουσα αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη υπ' αριθ. αριθ. ...απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..., καθ' ο μέρος της έκανε δεκτές τις προσφορές των οικονομικών φορέων ..., ..., ..., ..., ...»...-...-...», να απορριφθούν οι προσφορές των οικονομικών φορέων ..., ..., ...-..., ..., ...»...-...-...» και να αποκλειστούν αυτοί από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, να αναδειχθεί η προσφεύγουσα ένωση προσωρινή ανάδοχος του διαγωνισμού, να της ανατεθεί η εκτέλεση του προκείμενου έργου και να της επιστραφεί το υποβληθέν παράβολο.

Με την οικεία παρέμβαση επιδιώκεται η απόρριψη της προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα**

**Σκέφτηκε κατά το Νόμο**

1. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε με την υπ' αριθ. ανάρτησης στο ΚΗΜΔΗΣ. ... 2021-02-18 διακήρυξη ανοικτό διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ...

ΔΗΜΟΥ ...», εκτιμώμενης αξίας 1.000.014,22 ευρώ (πλέον του Φ.Π.Α. 24%), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή) και με σύστημα υποβολής προσφορών αυτό του άρθρου 95 παρ. 2α του ν. 4412/2016. Ο διαγωνισμός διεξήχθη ηλεκτρονικά μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (α/α Συστήματος: ...). Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, σύμφωνα με τη διακήρυξη, ήταν η 10-03-2021. Ο κατάλογος των οικονομικών φορέων που συμμετείχαν στον διαγωνισμό κατά σειρά μειοδοσίας είχε ως εξής: 1..... 38,11 %. 2. ...- ...33,51 %. 3. ... 32,24 % . 4. ... 24,39 %. 5. ... 16,49 %. 6. ...»...-...-...» 15,00 % 7. ...-...5,00 %. Μετά την αποσφράγιση των προσφορών, η Επιτροπή Διαγωνισμού προέβη, κατά σειρά μειοδοσίας, σε έλεγχο των προσφορών τις οποίες βρήκε όλες προσήκουσες και νόμιμες σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης. Για τους παραπάνω λόγους, η Επιτροπή Διαγωνισμού, με το 1ο Πρακτικό της, εισηγήθηκε, αφενός, την αποδοχή όλων των υποβληθέντων προσφορών και, αφετέρου, την ανάδειξη του οικονομικού φορέα .... ως προσωρινού αναδόχου του έργου, με ποσοστό μείωσης έκπτωσης 38,11%. Το ανωτέρω 1ο Πρακτικό του διαγωνισμού εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη υπ' αριθ. ...απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..., η οποία κοινοποιήθηκε μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. την 02-04-2021.

2. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει κατατεθεί, πληρωθεί και δεσμευθεί το νόμιμο παράβολο κατά τις διατάξεις του άρθρου 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 5 παρ. 1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ύψους 5000,01€ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό ...εξοφληθέν δυνάμει στις δυνάμει της εκτύπωσης της σχετικής σελίδας της Γ.Γ.Π.Σ.).

3. Επειδή, η υπό εξέταση προσφυγή, ενόψει του αντικειμένου του διαγωνισμού, της συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης, σύμφωνα με το άρθρο 345 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 1 περ. α) του Π.Δ. 39/2017, καθώς και του χρόνου δημοσίευσης της Διακήρυξης, σύμφωνα με τα άρθρα 5 περ. β), 61 παρ. 1, 120 παρ. 1, 376 και 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016,

εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016 και στην καθ' ύλην και κατά χρόνο αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π.

4. Επειδή, η υπό κρίση προσφυγή έχει κατατεθεί νομίμως και εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 361 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, το άρθρο 4 παρ. 1 περ. α) και το άρθρο 8 παρ. 3 του Π.Δ. 39/2017, καθώς η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε προς «όλους τους συμμετέχοντες» μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. στις 02.04.2021, οπότε και έλαβε γνώση αυτής η προσφεύγουσα, όπως άλλωστε και η ίδια δηλώνει και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 12.04.2021, κοινοποιήθηκε, δε, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην Α.Ε.Π.Π. από την προσφεύγουσα αυθημερόν. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε στις 13/04/2021 μέσω της επικοινωνίας του ΕΣΗΔΗΣ την εν θέματι προσφυγή σε όποιον έχει έννομο συμφέρον να ασκήσει παρέμβαση. Επ' αυτής ασκήθηκε παραδεκτώς η από 22/04/2021 παρέμβαση.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα, ως προσφέρουσα της οποίας η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και ως καταταχθείσα τελευταία σε σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής η οποία στρέφεται κατά της προσβαλλόμενης απόφασης που αφορά στην έγκριση των προσφορών και στην ανάδειξη προσωρινού αναδόχου, καθόσον ευλόγως προσδοκά να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), στρεφόμενη κατά όλων των συνυποψηφίων της που προηγούνται στη σειρά κατάταξης από πλευράς μειοδοσίας (ΕΑ ΣτΕ 228, 436/2011).

6. Επειδή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. έγγραφο, το οποίο διαβιβάστηκε στις 16.04.2021 μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού τόσο προς την προσφεύγουσα όσο και προς «όλα τα μέλη», η αναθέτουσα αρχή υπέβαλε τις απόψεις της επί της προσφυγής.

7. Επειδή, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι: *«Στην προκειμένη περίπτωση, στο άρθρο 22.Β της διακήρυξης («Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας») προβλέπεται ότι «όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, απαιτείται*

οι οικονομικοί φορείς να είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό επαγγελματικό μητρώο που τηρείται στο κράτος εγκατάστασής τους. Ειδικά οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) ή στα Νομαρχιακά Μητρώα στην κατηγορία/-ιες έργου του άρθρου 21 της παρούσας, κατά τα οριζόμενα στο Π.Δ. 71/2019, ιδίως κατά την μεταβατική περίοδο εφαρμογής του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε (άρθρο 65 του ΠΔ 71/2019). Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 23 της διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς, με την υποβολή των προσφορών τους, οφείλουν να υποβάλλουν το ΤΕΥΔ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, με το οποίο προαποδεικτικώς επιβεβαιώνουν ότι πληρούν τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη κριτήρια επιλογής, συμπεριλαμβανομένου του προπαρατεθέντος κριτηρίου του άρθρου 22.Β που αφορά την καταλληλότητα των διαγωνιζομένων για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους. Στην συνέχεια, στο άρθρο 23.9. «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων», προβλέπεται ότι οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 65 του Π.Δ. 71/2019 (ΦΕΚ 112/Α/03-07-2019) εφόσον υποβάλλουν «Ενημερότητα Πτυχίου» εν ισχύ, απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των συγκεκριμένων δικαιολογητικών. Στο υποβαλλόμενο από τους συμμετέχοντες στον επίδικο διαγωνισμό ΤΕΥΔ, το οποίο διαμόρφωσαν όλοι με την χρήση της νέας ηλεκτρονική υπηρεσία Promitheus ESPDint (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>) προβλέπονται, στο Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, υπάρχει το ερώτημα «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» το οποίο εφόσον απαντηθεί καταφατικά «ΝΑΙ», εμφανίζεται η ακολουθία ερωτημάτων: • «Αναφέρετε την ονομασία του

καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση:» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. Οι ανωτέρω δηλώσεις είναι ιδιαίτερης σημασίας στην περιπτώσεις εργοληπτικών επιχειρήσεων 3ης και άνω Τάξης του ΜΕΕΠ οι οποίες υποχρεούνται εκ του νόμου να διαθέτουν Ενημερότητα Πτυχίου. Δεδομένου ότι οι ανωτέρω επιχειρήσεις είναι οι μόνες ελληνικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, η ενότητα των συγκεκριμένων ερωτήσεων τις αφορά και τις δημιουργεί αντίστοιχες υποχρεώσεις απαντήσεων (βλ. ΕΑΑΣΔΗΣΥ Οδηγία 23 σελ.12- 14). Όπως έχει ήδη κριθεί (ΑΕΠΠ 976/2019) ελλιπής απάντηση στην ερώτηση για τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο, οδηγεί σε απόρριψη της προσφοράς, χωρίς να είναι δυνατή η συμπλήρωση, διευκρίνιση ή αναπλήρωση των σχετικών απαντήσεων από άλλες που περιλαμβάνονται σε έτερα μέρη του ΤΕΥΔ. Κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων της διακήρυξης, συνάγεται σαφώς ότι, στο επίμαχο Μέρος II.Α «Πληροφορίες για τον οικονομικό φορέα», ο υποψήφιος οφείλει να δηλώσει τόσο την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, την ηλεκτρονική διεύθυνση, εάν τα ανωτέρω πιστοποιητικά διατίθενται ηλεκτρονικά, όσο και τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον επίσημο κατάλογο (ad hoc ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Στην προκειμένη περίπτωση, ωστόσο, ο οικονομικός φορέας .... δήλωσε στα προαναφερόμενα πεδία του υποβληθέντος από αυτόν ΤΕΥΔ ότι είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο, αναφέροντας τα στοιχεία εγγραφής του, ενώ, όσον αφορά τα δικαιολογητικά στα οποία βασίστηκε η εγγραφή του, ανέφερε «ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑ ΠΤΥΧΙΟΥ Αρ.Πρ.Δ24/15147/2020 (3ης τάξης ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ, 3ης τάξης ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ, 2ης τάξης ΠΡΑΣΙΝΟΥ)». Κατά παράβαση,

λοιπόν, των ανωτέρω διατάξεων, ο εν λόγω φορέας δεν ανέφερε κανένα δικαιολογητικό στο οποίο βασίστηκε η εγγραφή του. Ενόψει τούτου, η προσφορά του οικονομικού φορέα .... παρέβη τη σχετική απαίτηση της διακήρυξης, κατά παράβαση της αρχής της δεσμευτικότητας των όρων της διακήρυξης *ad hoc* ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Σημειωτέον δε ότι η προπεριγραφείσα παράλειψη του εν λόγω οικονομικού φορέα να παραθέσει, ως όφειλε, στο συγκεκριμένο πεδίο του ΤΕΥΔ, τα πιστοποιητικά στα οποία βασίστηκε η εγγραφή του στο ΜΕΕΠ και την Ενημερότητα Πτυχίου, δεν δύναται να αναπληρωθεί εκ των υστέρων, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, αφού η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση εγγράφων δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση εγγράφων που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης και μάλιστα, όπως εν προκειμένω, του ΤΕΥΔ, δηλαδή, του ουσιώδους εκείνου δικαιολογητικού συμμετοχής το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, επέχει θέση υπευθύνου δηλώσεως, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986, και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που ορίζονται στην οικεία προκήρυξη και στην κείμενη νομοθεσία *ad hoc* ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος με το οποίο έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού ....., παρά την ως άνω ουσιώδη πλημμέλεια που εμφίλοχώρησε στο υποβληθέν από αυτόν ΤΕΥΔ *ad hoc* ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Β.1.2. Στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ στο Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, υπάρχει το ερώτημα «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» το οποίο εφόσον απαντηθεί καταφατικά «ΝΑΙ», αποκρύπτεται αυτόματα το ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που

θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;» και εμφανίζεται η ακολουθία ερωτημάτων: «Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση;» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» στο οποίο ο συμμετέχοντας απαντά με Ναι ή Όχι. Όπως προκύπτει από την κείμενη νομοθεσία, τις διατάξεις της παρούσας διακήρυξης και την πάγια νομολογία της ΑΕΠΠ, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου αποτελεί τον μόνο επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, κατά την έννοια του άρθρου 83 του Ν. 4412/2016. Εν τούτης ο ιδιόμορφος αυτός κατάλογος της Ελληνικής πραγματικότητας σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει το σύνολο των κριτηρίων επιλογής. Αυτό προκύπτει με σαφήνεια τόσο από την διακήρυξη (βλ. άρθρο 23.9 Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων), την κείμενη νομοθεσία και τις Οδηγίες της ΕΑΑΔΗΣΥ. Για τους ανωτέρω λόγους κάθε συμμετέχοντας που έχει απαντήσει θετικά στο ερώτημα περί εγγραφής τους σε επίσημο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, επικαλούμενος την εγγραφή του στο ΜΕΕΠ και την Ενημερότητα Πτυχίου, οφείλει να απαντήσει στο ερώτημα «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» αρνητικά «Όχι». Σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή σε περίπτωση θετικής απάντησης «Ναι», αποφεύγει να αναλάβει την δέσμευση ότι θα προσκομίσει τα απαιτούμενα πιστοποιητικά, καθώς αυτή (η δέσμευση) δεν απαιτείτο, εφόσον ήταν εγγεγραμμένος σε επίσημους καταλόγους που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις (βλ. άρθρο 83 του ν. 4412/2016), και εφόσον τα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής του στον οικείο κατάλογο, ώστε να απαλλάσσεται από την υποχρέωση επιπλέον υποβολής τους. Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγουμε και από το κατ' αντιστοιχία

με όμοιο περιεχόμενο άρθρο της διακήρυξης 23.9 Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων στο οποίο ορίζεται ότι «Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους.». Άλλωστε σε κάθε περίπτωση η Ενημερότητα Πτυχίου δεν καλύπτει τα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας καθώς αυτά που αναγράφονται στο σώμα της λήγουν σύντομα μετά την έκδοσή της, δεν καλύπτει το πιστοποιητικό του Ποινικού Μητρώου των μελών του ΔΣ των ανωνύμων εταιρειών εκτός του προέδρου και διευθύνοντα συμβούλου, δεν καλύπτει στο σύνολό τους τα απαιτούμενα Πιστοποιητικά του Πρωτοδικείου καθώς για την έκδοσή της απαιτείται μόνο πιστοποιητικό ότι 1. Δεν έχει Πτωχεύσει. 2. Δεν έχει τεθεί σε Αναγκαστική Διαχείριση. 3. Δεν έχει αποφασιστεί η Λύση της και η Θέση της σε Εκκαθάριση, ενώ από την διακήρυξη απαιτείται επιπλέον στο άρθρο 22.Α.3 ότι δεν έχει τεθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης, έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού και στο άρθρο 23.3 περ. (γ) ζητούνται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά, δεν αναπληρώνει την εκτύπωση μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων που απαιτείται ειδικά για την απόδειξη της μη αναστολή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του οικονομικού φορέα, για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς, καθώς και τα υπόλοιπα δικαιολογητικά που προσδιορίζονται στην διακήρυξη στο άρθρο 23.3 Δικαιολογητικά μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22 Α. και δεν απαλλάσσονται από την προσκόμισή τους οι έχοντες ενημερότητα πτυχίου σύμφωνα με το άρθρο 23.9. Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων περ, (β), τέλος δεν καλύπτει τα κριτήρια του άρθρου 22.Γ της Διακήρυξης περί Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια. Στην προκειμένη περίπτωση, ωστόσο, ο οικονομικός φορέας .... στο επίμαχο πεδία «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» καταφατικά («Ναι») με αποτέλεσμα να μην αναλάβει την δέσμευση να προσκομίσει οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό κατακύρωσης, πέραν της εγγραφής του στο ΜΕΕΠ και της Ενημερότητας Πτυχίου, τα οποία όμως δεν καλύπτουν τις απαιτήσεις της διακήρυξης, και για τον λόγο αυτό η

προσφορά του θα πρέπει να ακυρωθεί. Η ακυρότητα της προσφοράς, επιρρωνύεται από την ελλιπή απάντηση του οικονομικού φορέα στο ερώτημα σχετικά με τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον επίσημο κατάλογο, όπως αναλυτικά εκτέθηκε στην παρ. Β.1.1 της παρούσας, καθώς παρόλη την καταφατική απάντηση στην κάλυψη όλων των κριτηρίων επιλογής από την εγγραφή, δεν έχει αναφέρει κανένα δικαιολογητικό στο οποίο βασίστηκε η αυτή, και που θα μπορούσε να τον απαλλάξει από την προσκόμισή του σε περίπτωση κατακύρωσης. Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος με το οποίο έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού ...., παρά το ως άνω ουσιώδες σφάλμα που εμφιλοχώρησε στο υποβληθέν από αυτόν ΤΕΥΔ. Β.1.3. Σύμφωνα με τον όρο 23.1 της διακήρυξης, η οποία, όπως ήδη αναφέρθηκε, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει αμφιδρόμως τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους διαγωνιζόμενους, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να δηλώσουν στο ΤΕΥΔ, μεταξύ άλλων, την πλήρωση των κριτηρίων οικονομικής χρηματοοικονομικής επάρκειας, στον δε όρο 22Γ της διακήρυξης προβλέπεται ρητώς ως απαίτηση κατά την υποβολή της οικονομικής προσφοράς, να διαθέτουν τουλάχιστον την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, όπως αυτή ορίζεται στο Κεφάλαιο Γ' του ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 για όσους δραστηριοποιούνται στην κατηγορία Οικοδομικών Έργων. Το ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 απαιτεί μεταξύ άλλων ελάχιστο κύκλο εργασιών τελευταίας τριετίας: 150.000 ευρώ, ικανότητα που δεν καλύπτεται από την εγγραφή στο ΜΕΕΠ στην 3η Τάξη και κατώτερη. Περαιτέρω η διακήρυξη επισημαίνει ότι στο διαγωνισμό γίνονται δεκτοί και συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 100 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει στις κατηγορίες Οικοδομικών Έργων, Η/Μ και Πρασίνου. Το άρθρο 100 του Ν. 3669/2008 στην παρ. 4.β) (αντιστοιχεί στην πρώτη τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. που ανταποκρίνεται στον προϋπολογισμό των Οικοδομικών Έργων) απαιτείται να διαθέτει, κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή πάγια στοιχεία με βάση τις αντικειμενικές αξίες ή τις αξίες κτήσης αυτών, συνολικής αξίας πενήντα

χιλιάδων (50.000) ευρώ ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ αποφάσεις 906/2020 και 1170/2020 η εγγραφή στο ΜΕΕΠ αποτελεί τεκμήριο των οικονομικών στοιχείων (καταθέσεις και πάγια) κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης κατάταξης στο ΜΕΕΠ, δηλαδή χρόνο προγενέστερο της υποβολής της προσφοράς του κάθε οικονομικού φορέα και δεν καλύπτει η εγγραφή αυτή την οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα του οικονομικού φορέα, σε καταθέσεις και πάγια στοιχεία κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς του, όπως ρητά απαιτείται από την διακήρυξη. Έτι περαιτέρω, είναι γνωστό ότι οι τραπεζικές καταθέσεις όσο και τα πάγια στοιχεία κάθε οικονομικού φορέα είναι ευχερώς μεταβαλλόμενα κατά την λειτουργία μιας επιχείρησης είτε λόγω ανάλωσης της χρηματικής ρευστότητας είτε λόγω πώλησης της πάγιας περιουσίας της επιχείρησης και ως εκ τούτου οι συμμετέχοντες που δεν δήλωσαν στα υποβαλλόμενα από αυτούς ΤΕΥΔ, ως όφειλαν από την Διακήρυξη, ότι διέθεταν την απαιτούμενη οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα κατά την ημέρα της υποβολής της προσφοράς τους (ανεξαρτήτως του γεγονότος της οικονομικής και χρηματοοικονομικής ικανότητας τους κατά την ημέρα εγγραφής τους στο ΜΕΕΠ) και επομένως με την παράλειψή αναφοράς των στοιχείων αυτών, δεν προαποδεικνύεται από το ΤΕΥΔ ότι καλύπτονται οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ της διακήρυξης. Ο οικονομικός φορέας .... στο επίμαχο πεδίο του ΤΕΥΔ του αναφέρει «Το ανεκτέλεστο μέρος των εργολαβικών συμβάσεων που εκτελώ δεν υπερβαίνει το όριο ανεκτέλεστου που τίθεται στην παρ.4 του άρθρου 20 του Ν.3669/08», δηλαδή ουδέν από τα απαιτούμενα στοιχεία περί οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας δηλώνεται, πέραν του ανεκτέλεστου. Επομένως, η προσφορά του οικονομικού φορέα έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Β.1.4. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ (ad hoc απόφαση 1003/2020) στο άρθρο 22.Α.5. της Διακήρυξης έχει συμπεριληφθεί ο λόγος αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 3310/2005, σύμφωνα με τον οποίο αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οικονομικός φορέας, εάν στη

διαγωνιστική διαδικασία συμμετέχει εξωχώρια εταιρεία κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του νόμου αυτού. Ο εν λόγω λόγος αποκλεισμού είναι εθνικός, καθώς δεν απορρέει από την οδηγία 2014/24/ΕΕ και επιπροσθέτως είναι υποχρεωτικός, δηλαδή δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η συμπερίληψή του ή μη στους όρους της Διακήρυξης. Για να συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού θα πρέπει η υπό ανάθεση σύμβαση να έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€. Κατόπιν των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπό ανάθεση σύμβαση έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€, διαπιστώνεται ότι οι προσφέροντες έπρεπε να δηλώσουν προαποδεικτικά ότι δεν συντρέχει ο εθνικός λόγος αποκλεισμού. Η αναθέτουσα αρχή παρέλειψε να συμπεριλάβει τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού στο ΤΕΥΔ το οποίο ανήρτησε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, σημειωτέο όμως ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει σε αυτό και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει τους διαγωνιζόμενους. Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο εθνικός λόγος αποκλεισμού έχει τεθεί στα κριτήρια επιλογής της διακήρυξης και ταυτόχρονα στα δικαιολογητικά κατακύρωσης προσδιορίζονται δικαιολογητικά κατακύρωσης που δεν καλύπτονται από το ΜΕΕΠ ή την Ενημερότητα Πτυχίου, οι προσφορές που δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ είναι ελλιπείς. Το γεγονός μάλιστα ότι στο αναρτημένο από την αναθέτουσα αρχή πρότυπο ΤΕΥΔ δεν περιλαμβάνεται το επίμαχο πεδίο, ουδόλως απαλλάσσει τον συμμετέχοντα από την υποχρέωσή του να προαποδείξει το συγκεκριμένο κριτήριο, καθώς ως ευλόγως ενημερωμένος υποψήφιος που επιθυμεί να συμμετάσχει σε μια διαγωνιστική διαδικασία και να διεκδικήσει την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης, όφειλε προφανώς να αντιληφθεί την υποχρέωσή του στο πλαίσιο της υποβληθείσας προσφοράς, της καταρχήν προκαταρκτικής απόδειξης των τιθέμενων ελάχιστων προϋποθέσεων συμμετοχής (σκ. 41 ΑΕΠΠ 509/2019). Ο οικονομικός φορέας .... δεν έχει συμπεριλάβει και δεν έχει απαντήσει στο επίμαχο πεδίο, με αποτέλεσμα η προσφορά του να είναι ελλιπής καθώς δεν προαποδεικνύει την πλήρωση του

συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ. Επομένως, η προσφορά του οικονομικού φορέα έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Σε κάθε περίπτωση ακόμη και αν το Κλιμάκιο Σας διακρίνει λόγους για τους οποίους δεν θα έπρεπε να ακυρωθεί άνευ ετέρου η προσφορά της ...., η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα, καθώς δέχθηκε προσφορά που δεν προαποδεικνύει την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου, παραλείποντας να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα να συμπληρώσει το ελλιπές ΤΕΥΔ του, ή να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα την έγκαιρη προσκόμιση δικαιολογητικού προς απόδειξη κριτηρίου που δεν είχε περιληφθεί στο ΤΕΥΔ του, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 23.1 της διακήρυξης. Στο σημείο αυτό επαναλαμβάνουμε ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει ούτε καν αναφέρεται στο ΤΕΥΔ το οποίο αναρτήθηκε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, επομένως, αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει ή παραπλανεί τους διαγωνιζόμενους. Αντίθετα όλοι οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να διαμορφώσουν εκ νέου το ΤΕΥΔ τους είτε με την χρήση της προαιρετικής νέας ηλεκτρονικής υπηρεσία ΡΓονί1ήθϋ\$ Ξ5Pϋϊ^ (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>), είτε με την χρήση του έντυπου ΤΕΥΔ που βρίσκεται στην σελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ (περιλαμβάνοντας το σύνολο των κριτηρίων που έχουν τεθεί στην διακήρυξη.

B.1.5. Σύμφωνα με την διακήρυξη και ειδικότερα τον όρο της παραγράφου 3.5.α) «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 24.2 της παρούσας και υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 της υπ' αρ 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α.». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 9 ΥΑ 56902/215/2017, στην οποία παραπέμπει το Άρθρο 7: Εφαρμοστέα νομοθεσία 7.1. όπου αναφέρεται στο κανονιστικό πλαίσιο της διακήρυξης, προβλέπεται ότι : «Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής

απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2012 του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (B1401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας». Κατόπιν ελέγχου της προσφοράς του προκύπτει ότι οι ηλεκτρονικές υπογραφές επί αυτών φέρουν καταρχήν γνήσιο και εν ισχύ, ουδέποτε ανακληθέν πιστοποιητικό, εκδοθέν από την ΑΡΧΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, η οποία πιστοποιεί την απουσία αλλαγών στο έγγραφο μετά την πιστοποίηση της υπογραφής και την έγκυρη ταυτότητα υπογράφοντος. Πλην όμως, από το ΤΕΥΔ και τα έντυπα της προσφοράς και οικονομικής προσφοράς του, όλα επί ποινή αποκλεισμού απαιτούμενα, προκύπτει ότι η ηλεκτρονική υπογραφή ρητά αναφέρει ότι ο χρόνος υπογραφής περιλαμβάνεται σε μη έγκυρη σφραγίδα χρονοσήμανσης (*The signature includes an embedded timestamp but it is invalid*), ένδειξη εκ της οποίας ουδόλως μπορεί να επαληθευθεί μέσω πιστοποιημένου εξυπηρετητή χρονισμού η ακριβής ώρα υπογραφής των επίμαχων εγγράφων προσφοράς, κατά τους όρους της οικείας διακήρυξης. Κατ' αποτέλεσμα, προκύπτει ότι οι υπογραφές δεν έχουν ασφαλή χρονοσήμανση και συνεπώς δεν προκύπτει κατά νόμο ο χρόνος θέσης τους, παρά μόνον συνιστούν απλές ηλεκτρονικές υπογραφές, μη χρονοσημασμένες. Επομένως, δεν πληρούνται οι ρητές απαιτήσεις της διακήρυξης για προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, πλημμέλεια η οποία επιφέρει την απόρριψη της προσφοράς του. (*ad hoc* ΑΕΠΠ 1232, 1233, 1234/2020). Επομένως, η προσφορά του οικονομικού φορέα .... έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα».

8. Επειδή, εν συνεχεία η προσφεύγουσα προβάλλει ότι «Στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ στο Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα,

υπάρχει το ερώτημα «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» το οποίο εφόσον απαντηθεί καταφατικά «ΝΑΙ», αποκρύπτεται αυτόματα το ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;» και εμφανίζεται η ακολουθία ερωτημάτων • «Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση;» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» στο οποίο ο συμμετέχοντας απαντά με Ναι ή Όχι. Όπως προκύπτει από την κείμενη νομοθεσία, τις διατάξεις της παρούσας διακήρυξης και την πάγια νομολογία της ΑΕΠΠ, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου αποτελεί τον μόνο επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, κατά την έννοια του άρθρου 83 του Ν. 4412/2016. Δεδομένου ότι Ενημερότητα Πτυχίου κατέχουν μόνον οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην 3η Τάξη ΜΕΕΠ και ανώτερη, αυτοί είναι οι μόνοι που οφείλουν να απαντήσουν θετικά στο αρχικό ερώτημα και να απαντήσουν στις τρεις ερωτήσεις που εμφανίζονται και σχετίζονται με την εγγραφή τους. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε μικρότερη τάξη του ΜΕΕΠ και επομένως δεν έχουν Ενημερότητα Πτυχίο οφείλουν να απαντήσουν αρνητικά στο αρχικό ερώτημα και επομένως να απαντήσουν στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να

τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Παράληψη απάντησης στο συγκεκριμένο ερώτημα ή αρνητική απάντηση σε αυτό, ισοδυναμεί με την μη προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και επιφέρει τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα. Επισημαίνουμε αυτό το επίμαχο πεδίο δεν σχετίζεται και δεν αναπληρώνεται από τις απαντήσεις σε έτερα πεδία του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ. Στην προκειμένη περίπτωση οι οικονομικοί φορείς ...και ...που αποτελούν την συμμετέχουσα ένωση, στο αρχικό ερώτημα του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» έχουν απαντήσει θετικά. Η απάντησή τους αυτή είναι εσφαλμένη καθώς δεν διαθέτουν Ενημερότητα Πτυχίου (λόγω μικρής τάξης εγγραφής στο ΜΕΕΠ). Η εσφαλμένη τους αυτή απάντηση έχει ως αποτέλεσμα να μην εμφανιστεί το μοναδικό ερώτημα που τους αφορά και όφειλαν να απαντήσουν, «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Παράληψη απάντησης στο συγκεκριμένο ερώτημα ισοδυναμεί με την μη προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και επιφέρει τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα. Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος με το οποίο έκανε δεκτή την προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων ...-..., παρά το ως άνω ουσιώδες σφάλμα που επιφύλαξε στο υποβληθέν από αυτούς ΤΕΥΔ. Β.2.2. Σύμφωνα με τον όρο 23.1 της διακήρυξης, η οποία, όπως ήδη αναφέρθηκε, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει αμφιδρόμως τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους διαγωνιζόμενους, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να δηλώσουν στο ΤΕΥΔ, μεταξύ άλλων, την πλήρωση των κριτηρίων οικονομικής χρηματοοικονομικής επάρκειας, στον δε όρο 22Γ της διακήρυξης προβλέπεται ρητώς ως απαίτηση κατά την υποβολή

της οικονομικής προσφοράς, να διαθέτουν τουλάχιστον την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, όπως αυτή ορίζεται στο Κεφάλαιο Γ' του ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 για όσους δραστηριοποιούνται στην κατηγορία Οικοδομικών Έργων. Το ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 απαιτεί μεταξύ άλλων ελάχιστο κύκλο εργασιών τελευταίας τριετίας: 150.000 ευρώ, ικανότητα που δεν καλύπτεται από την εγγραφή στο ΜΕΕΠ στην 3η Τάξη και κατώτερη. Περαιτέρω η διακήρυξη επισημαίνει ότι στο διαγωνισμό γίνονται δεκτοί και συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 100 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει στις κατηγορίες Οικοδομικών Έργων, Η/Μ και Πρασίνου. Το άρθρο 100 του Ν. 3669/2008 στην παρ. 4.β) (αντιστοιχεί στην πρώτη τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. που ανταποκρίνεται στον προϋπολογισμό των Οικοδομικών Έργων του υπόψη έργου) απαιτείται να διαθέτει, κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή πάγια στοιχεία με βάση τις αντικειμενικές αξίες ή τις αξίες κτήσης αυτών, συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ αποφάσεις 906/2020 και 1170/2020 η εγγραφή στο ΜΕΕΠ αποτελεί τεκμήριο των οικονομικών στοιχείων (καταθέσεις και πάγια) κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης κατάταξης στο ΜΕΕΠ, δηλαδή χρόνο προγενέστερο της υποβολής της προσφοράς του κάθε οικονομικού φορέα και δεν καλύπτει η εγγραφή αυτή την οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα του οικονομικού φορέα, σε καταθέσεις και πάγια στοιχεία κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς του, όπως ρητά απαιτείται από την διακήρυξη. Έτι περαιτέρω, είναι γνωστό ότι οι τραπεζικές καταθέσεις όσο και τα πάγια στοιχεία κάθε οικονομικού φορέα είναι ευχερώς μεταβαλλόμενα κατά την λειτουργία μιας επιχείρησης είτε λόγω ανάλωσης της χρηματικής ρευστότητας είτε λόγω πώλησης της πάγιας περιουσίας της επιχείρησης και ως εκ τούτου οι συμμετέχοντες που δεν δήλωσαν στα υποβαλλόμενα από αυτούς ΤΕΥΔ, ως όφειλαν από την Διακήρυξη, ότι διέθεταν την απαιτούμενη οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα κατά την ημέρα της υποβολής της προσφοράς τους (ανεξαρτήτως του γεγονότος της οικονομικής και χρηματοοικονομικής

ικανότητας τους κατά την ημέρα εγγραφής τους στο ΜΕΕΠ) και επομένως με την παράλειψή αναφοράς των στοιχείων αυτόν, δεν προαποδεικνύεται από το ΤΕΥΔ ότι καλύπτονται οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ της διακήρυξης. Οι οικονομικοί φορείς της ένωσης...-...στο επίμαχο πεδίο του ΤΕΥΔ τους, και οι δύο αναφέρουν «Το ανεκτέλεστο μέρος των εργολαβιών δημοσίων έργων δεν ξεπερνάει τα όρια της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008», δηλαδή ουδέν από τα απαιτούμενα στοιχεία περί οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας δηλώνεται, πέραν του ανεκτελέστου. Επομένως, η προσφορά του οικονομικού φορέα έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα.

B.2.3. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ (ad hoc απόφαση 1003/2020) στο άρθρο 22.A.5. της Διακήρυξης έχει συμπεριληφθεί ο λόγος αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 3310/2005, σύμφωνα με τον οποίο αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οικονομικός φορέας, εάν στη διαγωνιστική διαδικασία συμμετέχει εξωχώρια εταιρεία κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του νόμου αυτού. Ο εν λόγω λόγος αποκλεισμού είναι εθνικός, καθώς δεν απορρέει από την οδηγία 2014/24/ΕΕ και επιπροσθέτως είναι υποχρεωτικός, δηλαδή δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η συμπερίληψή του ή μη στους όρους της Διακήρυξης. Για να συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού θα πρέπει η υπό ανάθεση σύμβαση να έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€. Κατόπιν των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπό ανάθεση σύμβαση έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€, διαπιστώνεται ότι οι προσφέροντες έπρεπε να δηλώσουν προαποδεικτικά ότι δεν συντρέχει ο εθνικός λόγος αποκλεισμού. Η αναθέτουσα αρχή παρέλειψε να συμπεριλάβει τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού στο ΤΕΥΔ το οποίο ανήρτησε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, σημειωτέο όμως ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει σε αυτό και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει τους διαγωνιζόμενους. Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο εθνικός λόγος αποκλεισμού έχει τεθεί στα κριτήρια επιλογής της διακήρυξης και ταυτόχρονα

στα δικαιολογητικά κατακύρωσης προσδιορίζονται δικαιολογητικά κατακύρωσης που δεν καλύπτονται από το ΜΕΕΠ ή την Ενημερότητα Πτυχίου, οι προσφορές που δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ είναι ελλιπείς. Το γεγονός μάλιστα ότι στο αναρτημένο από την αναθέτουσα αρχή πρότυπο ΤΕΥΔ δεν περιλαμβάνεται το επίμαχο πεδίο, ουδόλως απαλλάσσει τον συμμετέχοντα από την υποχρέωσή του να προαποδείξει το συγκεκριμένο κριτήριο, καθώς ως ευλόγως ενημερωμένος υποψήφιος που επιθυμεί να συμμετάσχει σε μια διαγωνιστική διαδικασία και να διεκδικήσει την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης, όφειλε προφανώς να αντιληφθεί την υποχρέωσή του στο πλαίσιο της υποβληθείσας προσφοράς, της καταρχήν προκαταρκτικής απόδειξης των τιθέμενων ελάχιστων προϋποθέσεων συμμετοχής (σκ. 41 ΑΕΠΠ 509/2019). Οι οικονομικοί φορείς της ένωσης ...-...δεν έχουν συμπεριλάβει και δεν έχουν απαντήσει στο επίμαχο πεδίο, με αποτέλεσμα η προσφορά τους να είναι ελλιπής καθώς δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ. Επομένως, η προσφορά της ένωσης ...-...έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Σε κάθε περίπτωση ακόμη και αν το Κλιμάκιο Σας διακρίνει λόγους για τους οποίους δεν θα έπρεπε να ακυρωθεί άνευ ετέρου η προσφορά της ένωσης ...-..., η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα, καθώς δέχθηκε προσφορά που δεν προαποδεικνύει την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου, παραλείποντας να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα να συμπληρώσει το ελλιπές ΤΕΥΔ του, ή να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα την έγκαιρη προσκόμιση δικαιολογητικού προς απόδειξη κριτηρίου που δεν είχε περιληφθεί στο ΤΕΥΔ του, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 23.1 της διακήρυξης. Στο σημείο αυτό επαναλαμβάνουμε ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει ούτε καν αναφέρεται στο ΤΕΥΔ το οποίο αναρτήθηκε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, επομένως, αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει ή παραπλανεί τους διαγωνιζόμενους. Αντίθετα όλοι οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να διαμορφώσουν εκ νέου το ΤΕΥΔ τους είτε με την χρήση της προαιρετικής νέα ηλεκτρονική

υπηρεσία (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>). είτε με την χρήση του έντυπου ΤΕΥΔ που βρίσκεται στην σελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ περιλαμβάνοντας το σύνολο των κριτηρίων που έχουν τεθεί στην διακήρυξη. Β.2.4. Σύμφωνα με τον ν4412/2016 και ειδικότερα το άρθρο 79 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.» Στην επίμαχη διαδικασία η διακήρυξη στο άρθρο 22.Ε. Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, απαιτεί: «Για να διασφαλιστεί η άριστη ποιότητα κατασκευής, κάθε συμμετέχων οικονομικός φορέας πρέπει να καταθέσει τα εξής πιστοποιητικά : • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης ποιότητας, κατά το πρότυπο EN 150 9001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά το πρότυπο EN 150 14001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, κατά το πρότυπο B5 OSHAS 18001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών,

σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. Από το ανωτέρω άρθρο της διακήρυξης γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι εφόσον τα συγκεκριμένα πιστοποιητικά ζητούνται να υποβληθούν από όλους τους συμμετέχοντες, αυτά πρέπει να υποβληθούν κατά την υποβολή της προσφοράς και όχι μόνο από τον προσωρινό ανάδοχο μαζί υπόλοιπα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Επομένως δεν αρκεί αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ, αλλά αντίθετα οι συμμετέχοντες οφείλουν να υποβάλουν και τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ένωσης ...-... διαπιστώνουμε ότι δεν έχουν υποβληθεί τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Επομένως, η προσφορά της ένωσης έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα.

9. Επειδή, εν συνεχεία η προσφεύγουσα προβάλλει, ότι «Στο άρθρο 22.Β της διακήρυξης («Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας») προβλέπεται ότι «όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, απαιτείται οι οικονομικοί φορείς να είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό επαγγελματικό μητρώο που τηρείται στο κράτος εγκατάστασής τους. Ειδικά οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) ή στα Νομαρχιακά Μητρώα στην κατηγορία/-ies έργου του άρθρου 21 της παρούσας ,κατά τα οριζόμενα στο Π.Δ. 71/2019, ιδίως κατά την μεταβατική περίοδο εφαρμογής του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε (άρθρο 65 του ΠΔ 71/2019). Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του παραρτήματος ΧΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 23 της διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς, με την υποβολή των προσφορών τους, οφείλουν να υποβάλλουν το ΤΕΥΔ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, με το οποίο προαποδεικτικώς επιβεβαιώνουν ότι πληρούν τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη κριτήρια επιλογής, συμπεριλαμβανομένου του προπαρατεθέντος κριτηρίου του άρθρου 22.Β που αφορά την καταλληλότητα των διαγωνιζομένων για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους. Στην συνέχεια, στο άρθρο 23.9. «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων

οικονομικών φορέων», προβλέπεται ότι οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 65 του Π.Δ. 71/2019 (ΦΕΚ 112/Α/03-07-2019) εφόσον υποβάλλουν «Ενημερότητα Πτυχίου» εν ισχύ, απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των συγκεκριμένων δικαιολογητικών. Στο υποβαλλόμενο από τους συμμετέχοντες στον επίδικο διαγωνισμό ΤΕΥΔ, το οποίο διαμόρφωσαν όλοι με την χρήση της νέας ηλεκτρονική υπηρεσία (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>) προβλέπονται, στο Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, υπάρχει το ερώτημα «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» το οποίο εφόσον απαντηθεί καταφατικά «ΝΑΙ», εμφανίζεται η ακολουθία ερωτημάτων: • «Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση:» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. Οι ανωτέρω δηλώσεις είναι ιδιαίτερης σημασίας στην περιπτώσεις εργοληπτικών επιχειρήσεων 3ης και άνω Τάξης του ΜΕΕΠ οι οποίες υποχρεούνται εκ του νόμου να διαθέτουν Ενημερότητα Πτυχίου. Δεδομένου ότι οι ανωτέρω επιχειρήσεις είναι οι μόνες ελληνικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, η ενότητα των συγκεκριμένων ερωτήσεων τις αφορά και τις δημιουργεί αντίστοιχες υποχρεώσεις απαντήσεων (βλ. ΕΑΑΣΔΗΣΥ Οδηγία 23 σελ.12- 14). Όπως έχει ήδη κριθεί (ΑΕΠΠ 976/2019) ελλιπής απάντηση στην ερώτηση για τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο, οδηγεί σε απόρριψη της προσφοράς, χωρίς να είναι δυνατή η συμπλήρωση, διευκρίνιση ή αναπλήρωση των σχετικών απαντήσεων από άλλες που περιλαμβάνονται σε έτερα μέρη του ΤΕΥΔ. Κατά την έννοια των

προπαρατεθεισών διατάξεων της διακήρυξης, συνάγεται σαφώς ότι, στο επίμαχο Μέρος II.A «Πληροφορίες για τον οικονομικό φορέα», ο υποψήφιος οφείλει να δηλώσει τόσο την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, την ηλεκτρονική διεύθυνση, εάν τα ανωτέρω πιστοποιητικά διατίθενται ηλεκτρονικά, όσο και τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον επίσημο κατάλογο (ad hoc ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Στην προκειμένη περίπτωση, ωστόσο, ο οικονομικός φορέας ... δήλωσε στα προαναφερόμενα πεδία του υποβληθέντος από αυτόν ΤΕΥΔ ότι είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο, αναφέροντας τα στοιχεία εγγραφής του, ενώ, όσον αφορά τα δικαιολογητικά στα οποία βασίστηκε η εγγραφή του, ανέφερε «Τα Δικαιολογητικά και η Κατάταξη Αναφέρονται στο Μ.Ε.Ε.Π. 27098 (4Η ΤΑΞΗ).ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑ ΠΤΥΧΙΟΥ.». Κατά παράβαση, λοιπόν, των ανωτέρω διατάξεων, ο εν λόγω φορέας δεν ανέφερε κανένα δικαιολογητικά στο οποίο βασίστηκε η εγγραφή του. Ενόψει τούτου, η προσφορά του οικονομικού φορέα ... παρέβη τη σχετική απαίτηση της διακήρυξης, κατά παράβαση της αρχής της δεσμευτικότητας των όρων της διακήρυξης (ad hoc ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Σημειωτέον δε ότι η προπεριγραφείσα παράλειψη του εν λόγω οικονομικού φορέα να παραθέσει, ως όφειλε, στο συγκεκριμένο πεδίο του ΤΕΥΔ, τα πιστοποιητικά στα οποία βασίστηκε η εγγραφή του στο ΜΕΕΠ και την Ενημερότητα Πτυχίου, δεν δύναται να αναπληρωθεί εκ των υστέρων, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, αφού η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση εγγράφων δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση εγγράφων που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης και μάλιστα, όπως εν προκειμένω, του ΤΕΥΔ, δηλαδή, του ουσιώδους εκείνου δικαιολογητικού συμμετοχής το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, επέχει θέση υπευθύνου δηλώσεως, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986, και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που ορίζονται στην οικεία προκήρυξη και στην κείμενη νομοθεσία (ad hoc ΑΕΠΠ 976/2019,

ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος με το οποίο έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού ..., παρά την ως άνω ουσιώδη πλημμέλεια που επιφύλαξε στο υποβληθέν από αυτόν ΤΕΥΔ Ιαδ hoc ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Β.3.2. Στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ στο Μέρος ΙΙ: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, υπάρχει το ερώτημα «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» το οποίο εφόσον απαντηθεί καταφατικά «ΝΑΙ», αποκρύπτεται αυτόματα το ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;» και εμφανίζεται η ακολουθία ερωτημάτων: • «Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση;» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» στο οποίο ο συμμετέχοντας απαντά με Ναι ή Όχι. Όπως προκύπτει από την κείμενη νομοθεσία, τις διατάξεις της παρούσας διακήρυξης και την πάγια νομολογία της ΑΕΠΠ, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου αποτελεί τον μόνο επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, κατά την έννοια του άρθρου 83 του Ν. 4412/2016. Εν τούτης ο ιδιόμορφος αυτός κατάλογος της Ελληνικής πραγματικότητας σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει το σύνολο των κριτηρίων επιλογής. Αυτό προκύπτει με σαφήνεια τόσο από την διακήρυξη (βλ. άρθρο 23.9 Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων), την κείμενη νομοθεσία και τις

Οδηγίες της ΕΑΑΔΗΣΥ. Για τους ανωτέρω λόγους κάθε συμμετέχοντας που έχει απαντήσει θετικά στο ερώτημα περί εγγραφής τους σε επίσημο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, επικαλούμενος την εγγραφή του στο ΜΕΕΠ και την Ενημερότητα Πτυχίου, οφείλει να απαντήσει στο ερώτημα «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» αρνητικά «Όχι». Σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή σε περίπτωση θετικής απάντησης «Ναι», αποφεύγει να αναλάβει την δέσμευση ότι θα προσκομίσει τα απαιτούμενα πιστοποιητικά, καθώς αυτή (η δέσμευση) δεν απαιτείτο, εφόσον ήταν εγγεγραμμένος σε επίσημους καταλόγους που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις (βλ. άρθρο 83 του ν. 4412/2016), και εφόσον τα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής του στον οικείο κατάλογο, ώστε να απαλλάσσεται από την υποχρέωση επιπλέον υποβολής τους. Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγουμε και από το κατ' αντιστοιχία με όμοιο περιεχόμενο άρθρο της διακήρυξης 23.9 Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων στο οποίο ορίζεται ότι «Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους.». Άλλωστε σε κάθε περίπτωση η Ενημερότητα Πτυχίου δεν καλύπτει τα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας καθώς αυτά που αναγράφονται στο σώμα της λήγουν σύντομα μετά την έκδοσή της, δεν καλύπτει το πιστοποιητικό του Ποινικού Μητρώου των μελών του ΔΣ των ανωνύμων εταιρειών εκτός του προέδρου και διευθύνοντα συμβούλου, δεν καλύπτει στο σύνολό τους τα απαιτούμενα Πιστοποιητικά του Πρωτοδικείου καθώς για την έκδοσή της απαιτείται μόνο πιστοποιητικό ότι 1. Δεν έχει Πτωχεύσει. 2. Δεν έχει τεθεί σε Αναγκαστική Διαχείριση. 3. Δεν έχει αποφασιστεί η Λύση της και η Θέση της σε Εκκαθάριση, ενώ από την διακήρυξη απαιτείται επιπλέον στο άρθρο 22.Α.3 ότι δεν έχει τεθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης, έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού και στο άρθρο 23.3 περ. (γ) ζητούνται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά, δεν αναπληρώνει την εκτύπωση μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων που απαιτείται ειδικά για την απόδειξη της μη αναστολή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του

οικονομικού φορέα, για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς, καθώς και τα υπόλοιπα δικαιολογητικά που προσδιορίζονται στην διακήρυξη στο άρθρο 23.3 Δικαιολογητικά μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22 Α. και δεν απαλλάσσονται από την προσκόμισή τους οι έχοντες ενημερότητα πτυχίου σύμφωνα με το άρθρο 23.9. Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων περ, (β), τέλος δεν καλύπτει τα κριτήρια του άρθρου 22.Γ της Διακήρυξης περί Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια. Στην προκειμένη περίπτωση, ωστόσο, ο οικονομικός φορέας ... στο επίμαχο πεδία «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» καταφατικά («Ναι») με αποτέλεσμα να μην αναλάβει την δέσμευση να προσκομίσει οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό κατακύρωσης, πέραν της εγγραφής του στο ΜΕΕΠ και της Ενημερότητας Πτυχίου, τα οποία όμως δεν καλύπτουν τις απαιτήσεις της διακήρυξης, και για τον λόγο αυτό η προσφορά του θα πρέπει να ακυρωθεί. Η ακυρότητα της προσφοράς, επηρεάζεται από την ελλιπή απάντηση του οικονομικού φορέα στο ερώτημα σχετικά με τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον επίσημο κατάλογο, όπως αναλυτικά εκτέθηκε στην παρ. Β.3.1 της παρούσας, καθώς παρόλη την καταφατική απάντηση στην κάλυψη όλων των κριτηρίων επιλογής από την εγγραφή, δεν έχει αναφέρει κανένα δικαιολογητικό στο οποίο βασίστηκε αυτή, και που θα μπορούσε να τον απαλλάξει από την προσκόμισή του σε περίπτωση κατακύρωσης. Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος με το οποίο έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού ..., παρά το ως άνω ουσιώδες σφάλμα που εμφίλοχώρησε στο υποβληθέν από αυτόν ΤΕΥΔ. Β.3.3. Σύμφωνα με τον όρο 23.1 της διακήρυξης, επισημαίνεται ότι στο διαγωνισμό γίνονται δεκτοί και συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 100 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει στις κατηγορίες Οικοδομικών Έργων, Η/Μ και Πρασίνου. Το άρθρο 100 του Ν. 3669/2008 στην παρ. 4.β) (αντιστοιχεί στην πρώτη τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. που ανταποκρίνεται στον προϋπολογισμό των Οικοδομικών Έργων του υπόψη έργου) απαιτείται να διαθέτει, κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων

(50.000) ευρώ ή πάγια στοιχεία με βάση τις αντικειμενικές αξίες ή τις αξίες κτήσης αυτών, συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ αποφάσεις 906/2020 και 1170/2020 η εγγραφή στο ΜΕΕΠ αποτελεί τεκμήριο των οικονομικών στοιχείων (καταθέσεις και πάγια) κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης κατάταξης στο ΜΕΕΠ, δηλαδή χρόνο προγενέστερο της υποβολής της προσφοράς του κάθε οικονομικού φορέα και δεν καλύπτει η εγγραφή αυτή την οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα του οικονομικού φορέα, σε καταθέσεις και πάγια στοιχεία κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς του, όπως ρητά απαιτείται από την διακήρυξη. Έτι περαιτέρω, είναι γνωστό ότι οι τραπεζικές καταθέσεις όσο και τα πάγια στοιχεία κάθε οικονομικού φορέα είναι ευχερώς μεταβαλλόμενα κατά την λειτουργία μιας επιχείρησης είτε λόγω ανάλωσης της χρηματικής ρευστότητας είτε λόγω πώλησης της πάγιας περιουσίας της επιχείρησης και ως εκ τούτου οι συμμετέχοντες που δεν δήλωσαν στα υποβαλλόμενα από αυτούς ΤΕΥΔ, ως όφειλαν από την Διακήρυξη, ότι διέθεταν την απαιτούμενη οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα κατά την ημέρα της υποβολής της προσφοράς τους (ανεξαρτήτως του γεγονότος της οικονομικής και χρηματοοικονομικής ικανότητας τους κατά την ημέρα εγγραφής τους στο ΜΕΕΠ) και επομένως με την παράλειψή αναφοράς των στοιχείων αυτών, δεν προαποδεικνύεται από το ΤΕΥΔ ότι καλύπτονται οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ της διακήρυξης. Ο οικονομικός φορέας ... στο επίμαχο πεδίο του ΤΕΥΔ του αναφέρει «Η ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΠΙΤΡΕΠΤΟ ΟΡΙΟ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ, ΟΠΩΣ ΙΣΧΥΕΙ.», δηλαδή ουδέν από τα απαιτούμενα στοιχεία περί οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας δηλώνεται, πέραν του ανεκτελέστου. Επομένως, η προσφορά του οικονομικού φορέα έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα.

**B.3.4.** Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ (ad hoc απόφαση 1003/2020) στο άρθρο 22.Α.5. της Διακήρυξης έχει συμπεριληφθεί ο λόγος αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 3310/2005, σύμφωνα με τον οποίο αποκλείεται

από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οικονομικός φορέας, εάν στη διαγωνιστική διαδικασία συμμετέχει εξωχώρια εταιρεία κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του νόμου αυτού. Ο εν λόγω λόγος αποκλεισμού είναι εθνικός, καθώς δεν απορρέει από την οδηγία 2014/24/ΕΕ και επιπροσθέτως είναι υποχρεωτικός, δηλαδή δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η συμπερίληψή του ή μη στους όρους της Διακήρυξης. Για να συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού θα πρέπει η υπό ανάθεση σύμβαση να έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€. Κατόπιν των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπό ανάθεση σύμβαση έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€, διαπιστώνεται ότι οι προσφέροντες έπρεπε να δηλώσουν προαποδεικτικά ότι δεν συντρέχει ο εθνικός λόγος αποκλεισμού. Η αναθέτουσα αρχή παρέλειψε να συμπεριλάβει τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού στο ΤΕΥΔ το οποίο ανήρτησε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, σημειωτέο όμως ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει σε αυτό και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει τους διαγωνιζόμενους. Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο εθνικός λόγος αποκλεισμού έχει τεθεί στα κριτήρια επιλογής της διακήρυξης και ταυτόχρονα στα δικαιολογητικά κατακύρωσης προσδιορίζονται δικαιολογητικά κατακύρωσης που δεν καλύπτονται από το ΜΕΕΠ ή την Ενημερότητα Πτυχίου, οι προσφορές που δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ είναι ελλιπείς. Το γεγονός μάλιστα ότι στο αναρτημένο από την αναθέτουσα αρχή πρότυπο ΤΕΥΔ δεν περιλαμβάνεται το επίμαχο πεδίο, ουδόλως απαλλάσσει τον συμμετέχοντα από την υποχρέωσή του να προαποδείξει το συγκεκριμένο κριτήριο, καθώς ως ευλόγως ενημερωμένος υποψήφιος που επιθυμεί να συμμετάσχει σε μια διαγωνιστική διαδικασία και να διεκδικήσει την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης, όφειλε προφανώς να αντιληφθεί την υποχρέωσή του στο πλαίσιο της υποβληθείσας προσφοράς, της καταρχήν προκαταρκτικής απόδειξης των τιθέμενων ελάχιστων προϋποθέσεων συμμετοχής (σκ. 41 ΑΕΠΠ 509/2019). Ο οικονομικός φορέας ... δεν έχει συμπεριλάβει και δεν έχει απαντήσει στο

επίμαχο πεδίο, με αποτέλεσμα η προσφορά του να είναι ελλιπής καθώς δεν προαποδεικνύει την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ. Επομένως, η προσφορά του οικονομικού φορέα έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Σε κάθε περίπτωση ακόμη και αν το Κλιμάκιο Σας διακρίνει λόγους για τους οποίους δεν θα έπρεπε να ακυρωθεί άνευ ετέρου η προσφορά της ..., η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα, καθώς δέχθηκε προσφορά που δεν προαποδεικνύει την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου, παραλείποντας να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα να συμπληρώσει το ελλιπές ΤΕΥΔ του, ή να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα την έγκαιρη προσκόμιση δικαιολογητικού προς απόδειξη κριτηρίου που δεν είχε περιληφθεί στο ΤΕΥΔ του, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 23.1 της διακήρυξης. Στο σημείο αυτό επαναλαμβάνουμε ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει ούτε καν αναφέρεται στο ΤΕΥΔ το οποίο αναρτήθηκε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, επομένως, αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει ή παραπλανεί τους διαγωνιζόμενους. Αντίθετα όλοι οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να διαμορφώσουν εκ νέου το ΤΕΥΔ τους είτε με την χρήση της προαιρετικής νέας ηλεκτρονική υπηρεσία (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>), είτε με την χρήση του έντυπου ΤΕΥΔ που βρίσκεται στην σελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ περιλαμβάνοντας το σύνολο των κριτηρίων που έχουν τεθεί στην διακήρυξη. Β.3.5. Σύμφωνα με την διακήρυξη και ειδικότερα τον όρο της παραγράφου 3.5.α) «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 24.2 της παρούσας και υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 της υπ' αρ 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α.». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 9 ΥΑ 56902/215/2017, στην οποία παραπέμπει το Άρθρο 7: Εφαρμοστέα νομοθεσία 7.1. όπου αναφέρεται στο κανονιστικό πλαίσιο της

διακήρυξης, προβλέπεται ότι : «Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2012 του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β1401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας». Κατόπιν ελέγχου της προσφοράς του οικονομικού φορέα ... προκύπτει ότι οι ηλεκτρονικές υπογραφές επί αυτών φέρουν καταρχήν γνήσιο και εν ισχύ, ουδέποτε ανακληθέν πιστοποιητικό, εκδοθέν από την ΑΡΧΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, η οποία πιστοποιεί την απουσία αλλαγών στο έγγραφο μετά την πιστοποίηση της υπογραφής και την έγκυρη ταυτότητα υπογράφοντος. Πλην όμως, από το ΤΕΥΔ και τα έντυπα της προσφοράς και οικονομικής προσφοράς του, όλα επί ποινή αποκλεισμού απαιτούμενα, προκύπτει ότι η ηλεκτρονική υπογραφή ρητά αναφέρει ότι ο χρόνος υπογραφής προέρχεται από τον υπολογιστή του υπογράφοντος (*Signing time is from the clock on the signer's computer*), και όχι από ασφαλή χρονοσήμανση, ένδειξη εκ της οποίας ουδόλως μπορεί να επαληθευθεί μέσω πιστοποιημένου εξυπηρετητή χρονισμού η ακριβής ώρα υπογραφής των επίμαχων εγγράφων προσφοράς, κατά τους όρους της οικείας διακήρυξης. Κατ' αποτέλεσμα, προκύπτει ότι οι υπογραφές δεν έχουν ασφαλή χρονοσήμανση και συνεπώς δεν προκύπτει κατά νόμο ο χρόνος θέσης τους, παρά μόνον συνιστούν απλές ηλεκτρονικές υπογραφές, χρονοσημασμένες από τον υπολογιστή του προσώπου που τις θέτει. Επομένως, δεν πληρούνται οι ρητές απαιτήσεις της διακήρυξης για προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, πλημμέλεια η οποία επιφέρει την απόρριψη της προσφοράς του. (*ad hoc* ΑΕΠΠ 1232, 1233,1234/2020). Επομένως, η προσφορά του οικονομικού φορέα ... έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου,

μη νόμιμη και ακυρωτέα. Β.3.6. Σύμφωνα με τον ν4412/2016 και ειδικότερα το άρθρο 79 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.» Στην επίμαχη διαδικασία η διακήρυξη στο άρθρο 22.Ε. Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, απαιτεί: «Για να διασφαλιστεί η άριστη ποιότητα κατασκευής, κάθε συμμετέχων οικονομικός φορέας πρέπει να καταθέσει τα εξής πιστοποιητικά: • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης ποιότητας, κατά το πρότυπο EN ISO 9001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά το πρότυπο EN ISO 14001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, κατά το πρότυπο BS OHSAS 18001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. Από το ανωτέρω άρθρο της διακήρυξης γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι εφόσον τα συγκεκριμένα πιστοποιητικά ζητούνται να υποβληθούν από όλους τους

συμμετέχοντες, αυτά πρέπει να υποβληθούν κατά την υποβολή της προσφοράς και όχι μόνο από τον προσωρινό ανάδοχο μαζί υπόλοιπα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Επομένως δεν αρκεί αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ, αλλά αντίθετα οι συμμετέχοντες οφείλουν να υποβάλουν και τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ... διαπιστώνουμε ότι δεν έχουν υποβληθεί τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Επομένως, η προσφορά της ένωσης έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα».

10. Επειδή, εν συνεχεία η προσφεύγουσα προβάλλει ότι «Στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ στο Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, υπάρχει το ερώτημα «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» το οποίο εφόσον απαντηθεί καταφατικά «ΝΑΙ», αποκρύπτεται αυτόματα το ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;» και εμφανίζεται η ακολουθία ερωτημάτων: • «Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση;» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» στο οποίο ο συμμετέχοντας απαντά με Ναι ή Όχι. Όπως προκύπτει από την κείμενη νομοθεσία, τις διατάξεις της παρούσας διακήρυξης και την πάγια νομολογία της ΑΕΠΠ, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου αποτελεί τον μόνο επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων

οικονομικών φορέων, κατά την έννοια του άρθρου 83 του Ν. 4412/2016. Δεδομένου ότι Ενημερότητα Πτυχίου κατέχουν μόνον οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην 3η Τάξη ΜΕΕΠ και ανώτερη, αυτοί είναι οι μόνοι που οφείλουν να απαντήσουν θετικά στο αρχικό ερώτημα και να απαντήσουν στις τρεις ερωτήσεις που εμφανίζονται και σχετίζονται με την εγγραφή τους. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε μικρότερη τάξη του ΜΕΕΠ και επομένως δεν έχουν Ενημερότητα Πτυχίο οφείλουν να απαντήσουν αρνητικά στο αρχικό ερώτημα και επομένως να απαντήσουν στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Παράληψη απάντησης στο συγκεκριμένο ερώτημα ή αρνητική απάντηση σε αυτό, ισοδυναμεί με την μη προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και επιφέρει τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα. Επισημαίνουμε αυτό το επίμαχο πεδίο δεν σχετίζεται και δεν αναπληρώνεται από τις απαντήσεις σε έτερα πεδία του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ. Στην προκειμένη περίπτωση οι οικονομικοί φορείς ...και ...που αποτελούν την συμμετέχουσα ένωση, στο αρχικό ερώτημα του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» έχουν απαντήσει θετικά. Η απάντησή τους αυτή είναι εσφαλμένη καθώς δεν διαθέτουν Ενημερότητα Πτυχίου (λόγω μικρής τάξης εγγραφής στο ΜΕΕΠ). Η εσφαλμένη τους αυτή απάντηση έχει ως αποτέλεσμα να μην εμφανιστεί το μοναδικό ερώτημα που τους αφορά και όφειλαν να απαντήσουν, «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Παράληψη απάντησης στο συγκεκριμένο ερώτημα

ισοδυναμεί με την μη προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και επιφέρει τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα. Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος με το οποίο έκανε δεκτή την προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων ..., παρά το ως άνω ουσιώδες σφάλμα που εμφιλοχώρησε στο υποβληθέν από αυτούς ΤΕΥΔ.

*B.4.2.* Σύμφωνα με τον όρο 23.1 της διακήρυξης, η οποία, όπως ήδη αναφέρθηκε, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει αμφιδρόμως τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους διαγωνιζόμενους, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να δηλώσουν στο ΤΕΥΔ, μεταξύ άλλων, την πλήρωση των κριτηρίων οικονομικής χρηματοοικονομικής επάρκειας, στον δε όρο 22Γ της διακήρυξης προβλέπεται ρητώς ως απαίτηση κατά την υποβολή της οικονομικής προσφοράς, να διαθέτουν τουλάχιστον την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, όπως αυτή ορίζεται στο Κεφάλαιο Γ' του ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 για όσους δραστηριοποιούνται στην κατηγορία Οικοδομικών Έργων. Το ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 απαιτεί μεταξύ άλλων ελάχιστο κύκλο εργασιών τελευταίας τριετίας: 150.000 ευρώ, ικανότητα που δεν καλύπτεται από την εγγραφή στο ΜΕΕΠ στην 3η Τάξη και κατώτερη. Περαιτέρω η διακήρυξη επισημαίνει ότι στο διαγωνισμό γίνονται δεκτοί και συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 100 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει στις κατηγορίες Οικοδομικών Έργων, Η/Μ και Πρασίνου. Το άρθρο 100 του Ν. 3669/2008 στην παρ. 4.β) (αντιστοιχεί στην πρώτη τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. που ανταποκρίνεται στον προϋπολογισμό των Οικοδομικών Έργων του υπόψη έργου) απαιτείται να διαθέτει, κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή πάγια στοιχεία με βάση τις αντικειμενικές αξίες ή τις αξίες κτήσης αυτών, συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ αποφάσεις 906/2020 και 1170/2020 η εγγραφή στο ΜΕΕΠ αποτελεί τεκμήριο των οικονομικών στοιχείων (καταθέσεις και πάγια) κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης κατάταξης στο ΜΕΕΠ, δηλαδή χρόνο προγενέστερο της υποβολής της προσφοράς του κάθε οικονομικού φορέα και

δεν καλύπτει η εγγραφή αυτή την οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα του οικονομικού φορέα, σε καταθέσεις και πάγια στοιχεία κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς του, όπως ρητά απαιτείται από την διακήρυξη. Έτι περαιτέρω, είναι γνωστό ότι οι τραπεζικές καταθέσεις όσο και τα πάγια στοιχεία κάθε οικονομικού φορέα είναι ευχερώς μεταβαλλόμενα κατά την λειτουργία μιας επιχείρησης είτε λόγω ανάλωσης της χρηματικής ρευστότητας είτε λόγω πώλησης της πάγιας περιουσίας της επιχείρησης και ως εκ τούτου οι συμμετέχοντες που δεν δήλωσαν στα υποβαλλόμενα από αυτούς ΤΕΥΔ, ως όφειλαν από την Διακήρυξη, ότι διέθεταν την απαιτούμενη οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα κατά την ημέρα της υποβολής της προσφοράς τους (ανεξαρτήτως του γεγονότος της οικονομικής και χρηματοοικονομικής ικανότητας τους κατά την ημέρα εγγραφής τους στο ΜΕΕΠ) και επομένως με την παράλειψή αναφοράς των στοιχείων αυτόν, δεν προαποδεικνύεται από το ΤΕΥΔ ότι καλύπτονται οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ της διακήρυξης. Επίσης έχει κριθεί από την ΑΕΠΠ απόφαση 906/2020, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν στο ΤΕΥΔ τους, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς τους, να δηλώσουν τις καταθέσεις τους σε τράπεζα, ή τα πάγια στοιχεία ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς τους, όπως ρητά απαιτείται από την διακήρυξη, δηλώσεις με τις οποίες θα αναλάμβαναν και τη δέσμευση να υποβάλουν σε περίπτωση κατακύρωσης τα απαιτούμενα από την διακήρυξη αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016, ήτοι κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις και οικονομικές καταστάσεις απόδειξης της αξίας των παγίων τους. Εξάλλου, το επίμαχο ερώτημα στο ΤΕΥΔ διατυπώνεται ως εξής: Μέρος IV που αφορά στα Κριτήρια Επιλογής και ειδικότερα στο τμήμα Β: Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, το οποίο αφορά τις απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, έχει δώσει τις ακόλουθες απαντήσεις. Στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική προκήρυξη/γνωστοποίηση ή στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης που αναφέρονται στην προκήρυξη /γνωστοποίηση. Άλλες

οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις. Όσον αφορά τις λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, εάν υπάρχουν, οι οποίες ενδέχεται να έχουν προσδιοριστεί στη σχετική προκήρυξη /γνωστοποίηση ή στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, ο οικονομικός φορέας δηλώνει ότι: Περιγράψτε τα μέτρα που λήφθηκαν», οφείλει δηλαδή ο οικονομικός φορέας να περιγράφει με ποιον τρόπο καλύπτει τις απαιτήσεις της διακήρυξης, πχ παραθέτοντας αριθμητικώς τις καταθέσεις σε τράπεζα ή την αξία των παγίων στοιχείων που διαθέτει κατά την υποβολή της προσφοράς του ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του Ν.3669/08, χωρίς να αρκεί μια γενική απάντηση περί συμμόρφωσης στο άνω άρθρο. Σε αντίθετη περίπτωση το συγκεκριμένο ερώτημα του ΤΕΥΔ δεν θα απαιτούσε την περιγραφή των μέτρων που λήφθηκαν, αλλά την θετική ή αρνητική απάντηση (Ναι/Όχι) για το αν καλύπτονται τα κριτήρια οικονομικής και χρηματοοικονομικής ικανότητας του συμμετέχοντα οικονομικού φορέα. Οι οικονομικοί φορείς της ένωσης ... στο επίμαχο πεδίο του ΤΕΥΔ τους, και οι δύο αναφέρουν «ΔΙΑΘΕΤΟΥΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ, ΌΠΩΣ ΑΥΤΗ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 100 ΤΟΥ Ν. 3669 /2008 (ΜΕΕΠ) ΚΑΙ ΌΠΩΣ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΤΟΥ ΠΔ 71 /2019, ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 51, ΠΑΡ. 10 ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΡΓΩΝ. Το ανεκτέλεστο μέρος των εργολαβικών συμβάσεων της εταιρείας δεν υπερβαίνει τα όρια ανεκτέλεστου που τίθενται στο άρθρο 20 παράγραφος 4 του Ν 3669/2008», δηλαδή ουδέν από τα απαιτούμενα στοιχεία περί οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας δηλώνεται, πέραν του ανεκτέλεστου. Αντίθετα επαναλαμβάνονται οι όροι της διακήρυξης. Επομένως, η προσφορά της ένωσης έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Β.4.3. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ (ad hoc απόφαση 1003/2020) στο άρθρο 22.Α.5. της Διακήρυξης έχει συμπεριληφθεί ο λόγος αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 3310/2005, σύμφωνα με τον οποίο αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οικονομικός φορέας, εάν στη διαγωνιστική διαδικασία συμμετέχει εξωχώρια εταιρεία κατά τα αναφερόμενα

στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του νόμου αυτού. Ο εν λόγω λόγος αποκλεισμού είναι εθνικός, καθώς δεν απορρέει από την οδηγία 2014/24/ΕΕ και επιπροσθέτως είναι υποχρεωτικός, δηλαδή δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η συμπερίληψή του ή μη στους όρους της Διακήρυξης. Για να συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού θα πρέπει η υπό ανάθεση σύμβαση να έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€. Κατόπιν των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπό ανάθεση σύμβαση έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€, διαπιστώνεται ότι οι προσφέροντες έπρεπε να δηλώσουν προαποδεικτικά ότι δεν συντρέχει ο εθνικός λόγος αποκλεισμού. Η αναθέτουσα αρχή παρέλειψε να συμπεριλάβει τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού στο ΤΕΥΔ το οποίο ανήρτησε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, σημειωτέο όμως ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει σε αυτό και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει τους διαγωνιζόμενους. Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο εθνικός λόγος αποκλεισμού έχει τεθεί στα κριτήρια επιλογής της διακήρυξης και ταυτόχρονα στα δικαιολογητικά κατακύρωσης προσδιορίζονται δικαιολογητικά κατακύρωσης που δεν καλύπτονται από το ΜΕΕΠ ή την Ενημερότητα Πτυχίου, οι προσφορές που δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ είναι ελλιπείς. Το γεγονός μάλιστα ότι στο αναρτημένο από την αναθέτουσα αρχή πρότυπο ΤΕΥΔ δεν περιλαμβάνεται το επίμαχο πεδίο, ουδόλως απαλλάσσει τον συμμετέχοντα από την υποχρέωσή του να προαποδείξει το συγκεκριμένο κριτήριο, καθώς ως ευλόγως ενημερωμένος υποψήφιος που επιθυμεί να συμμετάσχει σε μια διαγωνιστική διαδικασία και να διεκδικήσει την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης, όφειλε προφανώς να αντιληφθεί την υποχρέωσή του στο πλαίσιο της υποβληθείσας προσφοράς, της καταρχήν προκαταρκτικής απόδειξης των τιθέμενων ελάχιστων προϋποθέσεων συμμετοχής (σκ. 41 ΑΕΠΠ 509/2019). Οι οικονομικοί φορείς της ένωσης ... δεν έχουν συμπεριλάβει και δεν έχουν απαντήσει στο επίμαχο πεδίο, με αποτέλεσμα η προσφορά τους να είναι ελλιπής καθώς δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ.

Επομένως, η προσφορά της ένωσης ... έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Σε κάθε περίπτωση ακόμη και αν το Κλιμάκιο Σας διακρίνει λόγους για τους οποίους δεν θα έπρεπε να ακυρωθεί άνευ ετέρου η προσφορά της ένωσης ..., η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα, καθώς δέχθηκε προσφορά που δεν προαποδεικνύει την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου, παραλείποντας να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα να συμπληρώσει το ελλιπές ΤΕΥΔ του, ή να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα την έγκαιρη προσκόμιση δικαιολογητικού προς απόδειξη κριτηρίου που δεν είχε περιληφθεί στο ΤΕΥΔ του, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 23.1 της διακήρυξης. Στο σημείο αυτό επαναλαμβάνουμε ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει ούτε καν αναφέρεται στο ΤΕΥΔ το οποίο αναρτήθηκε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, επομένως, αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει ή παραπλανεί τους διαγωνιζόμενους. Αντίθετα όλοι οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να διαμορφώσουν εκ νέου το ΤΕΥΔ τους είτε με την χρήση της προαιρετικής νέα ηλεκτρονική υπηρεσία (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>), είτε με την χρήση του έντυπου ΤΕΥΔ που βρίσκεται στην σελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ περιλαμβάνοντας το σύνολο των κριτηρίων που έχουν τεθεί στην διακήρυξη. Β.4.4. Σύμφωνα με τον ν4412/2016 και ειδικότερα το άρθρο 79 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και

κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.» Στην επίμαχη διαδικασία η διακήρυξη στο άρθρο 22.Ε. Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, απαιτεί: «Για να διασφαλιστεί η άριστη ποιότητα κατασκευής, κάθε συμμετέχων οικονομικός φορέας πρέπει να καταθέσει τα εξής πιστοποιητικά : • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης ποιότητας, κατά το πρότυπο EN 150 9001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά το πρότυπο EN ISO 14001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, κατά το πρότυπο BS OHSAS 18001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. Από το ανωτέρω άρθρο της διακήρυξης γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι εφόσον τα συγκεκριμένα πιστοποιητικά ζητούνται να υποβληθούν από όλους τους συμμετέχοντες, αυτά πρέπει να υποβληθούν κατά την υποβολή της προσφοράς και όχι μόνο από τον προσωρινό ανάδοχο μαζί υπόλοιπα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Επομένως δεν αρκεί αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ, αλλά αντίθετα οι συμμετέχοντες οφείλουν να υποβάλουν και τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ένωσης ... διαπιστώνουμε ότι δεν έχουν υποβληθεί τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Επομένως, η προσφορά της ένωσης έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα».

11. Επειδή, εν συνεχεία η προσφεύγουσα προβάλλει ότι «Στο άρθρο 22.Β της διακήρυξης («Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας») προβλέπεται ότι «όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, απαιτείται οι οικονομικοί φορείς να είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό επαγγελματικό μητρώο που τηρείται στο

κράτος εγκατάστασής τους. Ειδικά οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) ή στα Νομαρχιακά Μητρώα στην κατηγορία/-ιες έργου του άρθρου 21 της παρούσας, κατά τα οριζόμενα στο Π.Δ. 71/2019, ιδίως κατά την μεταβατική περίοδο εφαρμογής του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε(άρθρο 65 του ΠΔ 71/2019). Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 23 της διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς, με την υποβολή των προσφορών τους, οφείλουν να υποβάλλουν το ΤΕΥΔ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, με το οποίο προαποδεικτικώς επιβεβαιώνουν ότι πληρούν τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη κριτήρια επιλογής, συμπεριλαμβανομένου του προπαρατεθέντος κριτηρίου του άρθρου 22.Β που αφορά την καταλληλότητα των διαγωνιζομένων για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους. Στην συνέχεια, στο άρθρο 23.9. «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων», προβλέπεται ότι οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 65 του Π.Δ. 71/2019 (ΦΕΚ 112/Α/03-07-2019) εφόσον υποβάλλουν «Ενημερότητα Πτυχίου» εν ισχύ, απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των συγκεκριμένων δικαιολογητικών. Στο υποβαλλόμενο από τους συμμετέχοντες στον επίδικο διαγωνισμό ΤΕΥΔ, το οποίο διαμόρφωσαν όλοι με την χρήση της νέας ηλεκτρονική υπηρεσία Promitheus ESPD int (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>) προβλέπονται, στο Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, υπάρχει το ερώτημα «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» το οποίο εφόσον απαντηθεί καταφατικά «ΝΑΙ», εμφανίζεται η ακολουθία ερωτημάτων: • «Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή

πιστοποίησης, κατά περίπτωση:» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. Οι ανωτέρω δηλώσεις είναι ιδιαίτερης σημασίας στην περιπτώσεις εργοληπτικών επιχειρήσεων 3ης και άνω Τάξης του ΜΕΕΠ οι οποίες υποχρεούνται εκ του νόμου να διαθέτουν Ενημερότητα Πτυχίου. Δεδομένου ότι οι ανωτέρω επιχειρήσεις είναι οι μόνες ελληνικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, η ενότητα των συγκεκριμένων ερωτήσεων τις αφορά και τις δημιουργεί αντίστοιχες υποχρεώσεις απαντήσεων (βλ. ΕΑΑΣΔΗΣΥ Οδηγία 23 σελ.12- 14). Όπως έχει ήδη κριθεί (ΑΕΠΠ 976/2019) ελλιπής απάντηση στην ερώτηση για τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο, οδηγεί σε απόρριψη της προσφοράς, χωρίς να είναι δυνατή η συμπλήρωση, διευκρίνιση ή αναπλήρωση των σχετικών απαντήσεων από άλλες που περιλαμβάνονται σε έτερα μέρη του ΤΕΥΔ. Κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων της διακήρυξης, συνάγεται σαφώς ότι, στο επίμαχο Μέρος II.Α «Πληροφορίες για τον οικονομικό φορέα», ο υποψήφιος οφείλει να δηλώσει τόσο την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, την ηλεκτρονική διεύθυνση, εάν τα ανωτέρω πιστοποιητικά διατίθενται ηλεκτρονικά, όσο και τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον επίσημο κατάλογο (ad hoc ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Στην προκειμένη περίπτωση, ωστόσο, ο οικονομικός φορέας ...δήλωσε στα προαναφερόμενα πεδία του υποβληθέντος από αυτόν ΤΕΥΔ ότι είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο, αναφέροντας τα στοιχεία εγγραφής του, ενώ, όσον αφορά τα δικαιολογητικά στα οποία βασίστηκε η εγγραφή του, ανέφερε «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ, ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ & ΕΜΠΕΙΡΙΑ. ΟΠΩΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ Δ/ΝΣΗ ΜΗΤΡΩΩΝ ΤΗΣ Γ.Γ.Δ.Ε ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΓΩΝ ΟΔΟ Α1, ΟΙΚ 3η, Η/Μ 3η, ΥΔΡ 1η, ΛΙΜ Α1η ΒΙΟΜ- ΕΝΕΡΓ 1η». Κατά παράβαση, λοιπόν, των ανωτέρω διατάξεων, ο εν

λόγω φορέας δεν ανέφερε κανένα δικαιολογητικό στο οποίο βασίστηκε η εγγραφή του. Ενόψει τούτου, η προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων ...- ...παρέβη τη σχετική απαίτηση της διακήρυξης, κατά παράβαση της αρχής της δεσμευτικότητας των όρων της διακήρυξης (ad hoc ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Σημειωτέον δε ότι η προπεριγραφείσα παράλειψη του εν λόγω οικονομικού φορέα να παραθέσει, ως όφειλε, στο συγκεκριμένο πεδίο του ΤΕΥΔ, τα πιστοποιητικά στα οποία βασίστηκε η εγγραφή του στο ΜΕΕΠ και την Ενημερότητα Πτυχίου, δεν δύναται να αναπληρωθεί εκ των υστέρων, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, αφού η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση εγγράφων δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση εγγράφων που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης και μάλιστα, όπως εν προκειμένω, του ΤΕΥΔ, δηλαδή, του ουσιώδους εκείνου δικαιολογητικού συμμετοχής το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, επέχει θέση υπευθύνου δηλώσεως, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986, και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που ορίζονται στην οικεία προκήρυξη και στην κείμενη νομοθεσία (ad hoc ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος με το οποίο έκανε δεκτή την προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων ...- ..., παρά την ως άνω ουσιώδη πλημμέλεια που εμφίλοχώρησε στο υποβληθέν από την ...ΤΕΥΔ (ad hoc ΑΕΠΠ 976/2019, ΑΕΠΠ 1/2021, 931/2020, ΔΕφΘεσ 149/2020 κ.ά.). Β.5.2. Στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ στο Μέρος ΙΙ: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, υπάρχει το ερώτημα «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» το οποίο εφόσον απαντηθεί καταφατικά «ΝΑΙ», αποκρύπτεται αυτόματα το ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν

τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;» και εμφανίζεται η ακολουθία ερωτημάτων: • «Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση;» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» στο οποίο ο συμμετέχοντας απαντά με Ναι ή Όχι. Όπως προκύπτει από την κείμενη νομοθεσία, τις διατάξεις της παρούσας διακήρυξης και την πάγια νομολογία της ΑΕΠΠ, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου αποτελεί τον μόνο επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, κατά την έννοια του άρθρου 83 του Ν. 4412/2016. Δεδομένου ότι Ενημερότητα Πτυχίου κατέχουν μόνον οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην 3η Τάξη ΜΕΕΠ και ανώτερη, αυτοί είναι οι μόνοι που οφείλουν να απαντήσουν θετικά στο αρχικό ερώτημα και να απαντήσουν στις τρεις ερωτήσεις που εμφανίζονται και σχετίζονται με την εγγραφή τους. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε μικρότερη τάξη του ΜΕΕΠ και επομένως δεν έχουν Ενημερότητα Πτυχίο οφείλουν να απαντήσουν αρνητικά στο αρχικό ερώτημα και επομένως να απαντήσουν στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Παράληψη απάντησης στο συγκεκριμένο ερώτημα ή αρνητική απάντηση σε αυτό, ισοδυναμεί με την μη προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και επιφέρει τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα. Επισημαίνουμε αυτό το επίμαχο πεδίο δεν σχετίζεται και δεν αναπληρώνεται από τις απαντήσεις σε έτερα πεδία του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ. Στην προκειμένη περίπτωση οι οικονομικοί φορείς ...που

αποτελεί μέλος της συμμετέχουσα ένωση, στο αρχικό ερώτημα του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» έχει απαντήσει θετικά. Η απάντησή του αυτή είναι εσφαλμένη καθώς δεν διαθέτει Ενημερότητα Πτυχίου (λόγω μικρής τάξης εγγραφής στο ΜΕΕΠ). Η εσφαλμένη του αυτή απάντηση έχει ως αποτέλεσμα να μην εμφανιστεί το μοναδικό ερώτημα που τον αφορά και όφειλε να απαντήσει, «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Παράληψη απάντησης στο συγκεκριμένο ερώτημα ισοδυναμεί με την μη προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και επιφέρει τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα. Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος με το οποίο έκανε δεκτή την προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων ...- ..., παρά το ως άνω ουσιώδες σφάλμα που εμφιλοχώρησε στο υποβληθέν από τον ... ΤΕΥΔ. Β.5.3. Σύμφωνα με τον όρο 23.1 της διακήρυξης, η οποία, όπως ήδη αναφέρθηκε, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει αμφιδρόμως τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους διαγωνιζόμενους, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να δηλώσουν στο ΤΕΥΔ, μεταξύ άλλων, την πλήρωση των κριτηρίων οικονομικής χρηματοοικονομικής επάρκειας, στον δε όρο 22Γ της διακήρυξης προβλέπεται ρητώς ως απαίτηση κατά την υποβολή της οικονομικής προσφοράς, να διαθέτουν τουλάχιστον την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, όπως αυτή ορίζεται στο Κεφάλαιο Γ' του ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 για όσους δραστηριοποιούνται στην κατηγορία Οικοδομικών Έργων. Το ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 απαιτεί μεταξύ άλλων ελάχιστο κύκλο εργασιών τελευταίας τριετίας: 150.000 ευρώ, ικανότητα που δεν καλύπτεται από την εγγραφή στο ΜΕΕΠ στην 3η Τάξη και κατώτερη. Περαιτέρω η διακήρυξη επισημαίνει ότι στο

διαγωνισμό γίνονται δεκτοί και συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 100 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει στις κατηγορίες Οικοδομικών Έργων, Η/Μ και Πρασίνου. Το άρθρο 100 του Ν. 3669/2008 στην παρ. 4.β) (αντιστοιχεί στην πρώτη τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. που ανταποκρίνεται στον προϋπολογισμό των Οικοδομικών Έργων του υπόψη έργου) απαιτείται να διαθέτει, κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή πάγια στοιχεία με βάση τις αντικειμενικές αξίες ή τις αξίες κτήσης αυτών, συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Οι οικονομικοί φορείς της ένωσης ...- ...στο επίμαχο πεδίο του ΤΕΥΔ τους, και οι δύο αναφέρουν «ΤΟ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΑ ΟΡΙΑ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟΥ ΠΟΥ ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 20 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4 ΤΟΥ Ν3669/2008 ΑΡ. ΜΕΕΠ», δηλαδή ουδέν από τα απαιτούμενα στοιχεία περί οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας δηλώνεται, πέραν του ανεκτελέστου και του ΜΕΕΠ, τα οποία δεν επαρκούν για την ικανοποίηση των κριτηρίων της διακήρυξης. Επομένως, η προσφορά της ένωσης έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Β.5.3. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ (ad hoc απόφαση 1003/2020) στο άρθρο 22.Α.5. της Διακήρυξης έχει συμπεριληφθεί ο λόγος αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 3310/2005, σύμφωνα με τον οποίο αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οικονομικός φορέας, εάν στη διαγωνιστική διαδικασία συμμετέχει εξωχώρια εταιρεία κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του νόμου αυτού. Ο εν λόγω λόγος αποκλεισμού είναι εθνικός, καθώς δεν απορρέει από την οδηγία 2014/24/ΕΕ και επιπροσθέτως είναι υποχρεωτικός, δηλαδή δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η συμπερίληψή του ή μη στους όρους της Διακήρυξης. Για να συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού θα πρέπει η υπό ανάθεση σύμβαση να

έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€. Κατόπιν των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπό ανάθεση σύμβαση έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€, διαπιστώνεται ότι οι προσφέροντες έπρεπε να δηλώσουν προαποδεικτικά ότι δεν συντρέχει ο εθνικός λόγος αποκλεισμού. Η αναθέτουσα αρχή παρέλειψε να συμπεριλάβει τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού στο ΤΕΥΔ το οποίο ανήρτησε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, σημειωτέο όμως ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει σε αυτό και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει τους διαγωνιζόμενους. Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο εθνικός λόγος αποκλεισμού έχει τεθεί στα κριτήρια επιλογής της διακήρυξης και ταυτόχρονα στα δικαιολογητικά κατακύρωσης προσδιορίζονται δικαιολογητικά κατακύρωσης που δεν καλύπτονται από το ΜΕΕΠ ή την Ενημερότητα Πτυχίου, οι προσφορές που δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ είναι ελλιπείς. Το γεγονός μάλιστα ότι στο αναρτημένο από την αναθέτουσα αρχή πρότυπο ΤΕΥΔ δεν περιλαμβάνεται το επίμαχο πεδίο, ουδόλως απαλλάσσει τον συμμετέχοντα από την υποχρέωσή του να προαποδείξει το συγκεκριμένο κριτήριο, καθώς ως ευλόγως ενημερωμένος υποψήφιος που επιθυμεί να συμμετάσχει σε μια διαγωνιστική διαδικασία και να διεκδικήσει την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης, όφειλε προφανώς να αντιληφθεί την υποχρέωσή του στο πλαίσιο της υποβληθείσας προσφοράς, της καταρχήν προκαταρκτικής απόδειξης των τιθέμενων ελάχιστων προϋποθέσεων συμμετοχής (σκ. 41 ΑΕΠΠ 509/2019). Οι οικονομικοί φορείς της ένωσης ...- ...δεν έχουν συμπεριλάβει και δεν έχουν απαντήσει στο επίμαχο πεδίο, με αποτέλεσμα η προσφορά τους να είναι ελλιπής καθώς δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ. Επομένως, η προσφορά της ένωσης ...- ...έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Σε κάθε περίπτωση ακόμη και αν το Κλιμάκιο Σας διακρίνει λόγους για τους οποίους δεν θα έπρεπε να ακυρωθεί άνευ ετέρου η προσφορά της ένωσης ...- ..., η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα, καθώς δέχθηκε προσφορά που δεν προαποδεικνύει την πλήρωση

του συγκεκριμένου κριτηρίου, παραλείποντας να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα να συμπληρώσει το ελλιπές ΤΕΥΔ του, ή να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα την έγκαιρη προσκόμιση δικαιολογητικού προς απόδειξη κριτηρίου που δεν είχε περιληφθεί στο ΤΕΥΔ του, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 23.1 της διακήρυξης. Στο σημείο αυτό επαναλαμβάνουμε ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει ούτε καν αναφέρεται στο ΤΕΥΔ το οποίο αναρτήθηκε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, επομένως, αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει ή παραπλανεί τους διαγωνιζόμενους. Αντίθετα όλοι οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να διαμορφώσουν εκ νέου το ΤΕΥΔ τους είτε με την χρήση της προαιρετικής νέας ηλεκτρονική υπηρεσία περιλαμβάνοντας το σύνολο των κριτηρίων που έχουν τεθεί στην διακήρυξη. Β.5.4. Σύμφωνα με τον ν4412/2016 και ειδικότερα το άρθρο 79 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.» Στην επίμαχη διαδικασία η διακήρυξη στο άρθρο 22.Ε. Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, απαιτεί: «Για να διασφαλιστεί η άριστη ποιότητα κατασκευής, κάθε συμμετέχων οικονομικός φορέας πρέπει να καταθέσει τα

εξής πιστοποιητικά : • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης ποιότητας, κατά το πρότυπο EN ISO 9001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά το πρότυπο EN ISO 14001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, κατά το πρότυπο BS OHSAS 18001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. Από το ανωτέρω άρθρο της διακήρυξης γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι εφόσον τα συγκεκριμένα πιστοποιητικά ζητούνται να υποβληθούν από όλους τους συμμετέχοντες, αυτά πρέπει να υποβληθούν κατά την υποβολή της προσφοράς και όχι μόνο από τον προσωρινό ανάδοχο μαζί υπόλοιπα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Επομένως δεν αρκεί αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ, αλλά αντίθετα οι συμμετέχοντες οφείλουν να υποβάλουν και τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ένωσης ...- ...διαπιστώνουμε ότι δεν έχουν υποβληθεί τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Επομένως, η προσφορά της ένωσης έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. B.5.5. Σύμφωνα με την διακήρυξη και ειδικότερα τον όρο της παραγράφου 3.5.α) «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 24.2 της παρούσας και υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 της υπ' αρ 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α.». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 9 ΥΑ 56902/215/2017, στην οποία παραπέμπει το Άρθρο 7: Εφαρμοστέα νομοθεσία 7.1. όπου αναφέρεται στο κανονιστικό πλαίσιο της διακήρυξης, προβλέπεται ότι : «Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2012

του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β1401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας». Κατόπιν ελέγχου της προσφοράς του οικονομικού φορέα ..., μέλους της ένωσης, προκύπτει ότι οι ηλεκτρονικές υπογραφές επί αυτών φέρουν καταρχήν γνήσιο και εν ισχύ, ουδέποτε ανακληθέν πιστοποιητικό, εκδοθέν από την ΑΡΧΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, η οποία πιστοποιεί την απουσία αλλαγών στο έγγραφο μετά την πιστοποίηση της υπογραφής και την έγκυρη ταυτότητα υπογράφοντος. Πλην όμως, από το ΤΕΥΔ και τα έντυπα της προσφοράς και οικονομικής προσφοράς του, όλα επί ποινή αποκλεισμού απαιτούμενα, προκύπτει ότι η ηλεκτρονική υπογραφή ρητά αναφέρει ότι ο χρόνος υπογραφής προέρχεται από τον υπολογιστή του υπογράφοντος (*Signing time is from the clock on the signer's computer*), και όχι από ασφαλή χρονοσήμανση, ένδειξη εκ της οποίας ουδόλως μπορεί να επαληθευθεί μέσω πιστοποιημένου εξυπηρετητή χρονισμού η ακριβής ώρα υπογραφής των επίμαχων εγγράφων προσφοράς, κατά τους όρους της οικείας διακήρυξης. Κατ' αποτέλεσμα, προκύπτει ότι οι υπογραφές δεν έχουν ασφαλή χρονοσήμανση και συνεπώς δεν προκύπτει κατά νόμο ο χρόνος θέσης τους, παρά μόνον συνιστούν απλές ηλεκτρονικές υπογραφές, χρονοσημασμένες από τον υπολογιστή του προσώπου που τις θέτει. Επομένως, δεν πληρούνται οι ρητές απαιτήσεις της διακήρυξης για προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, πλημμέλεια η οποία επιφέρει την απόρριψη της προσφοράς του. (*ad hoc* ΑΕΠΠ 1232,1233,1234/2020). Περαιτέρω, κατόπιν ελέγχου της προσφοράς του οικονομικού φορέα ..., μέλους της ένωσης, προκύπτει ότι οι ηλεκτρονικές υπογραφές επί αυτών φέρουν καταρχήν γνήσιο και εν ισχύ, ουδέποτε ανακληθέν πιστοποιητικό, εκδοθέν από την ΑΡΧΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, η οποία πιστοποιεί την απουσία αλλαγών στο έγγραφο μετά την πιστοποίηση της υπογραφής και την έγκυρη ταυτότητα υπογράφοντος. Πλην όμως, από το ΤΕΥΔ και τα έντυπα της προσφοράς και οικονομικής προσφοράς του, όλα επί ποινή αποκλεισμού απαιτούμενα, προκύπτει ότι η ηλεκτρονική υπογραφή ρητά αναφέρει ότι ο χρόνος υπογραφής περιλαμβάνεται σε μη έγκυρη σφραγίδα χρονοσήμανσης (*The signature includes an embedded timestamp but it is invalid*), ένδειξη εκ της οποίας ουδόλως μπορεί να επαληθευθεί μέσω πιστοποιημένου εξυπηρετητή χρονισμού η ακριβής ώρα υπογραφής των επίμαχων εγγράφων προσφοράς, κατά τους όρους της οικείας διακήρυξης. Κατ' αποτέλεσμα, προκύπτει ότι οι υπογραφές δεν έχουν ασφαλή χρονοσήμανση και συνεπώς δεν προκύπτει κατά νόμο ο χρόνος θέσης τους, παρά μόνον συνιστούν απλές ηλεκτρονικές υπογραφές, μη χρονοσημασμένες. Επομένως, δεν πληρούνται οι ρητές απαιτήσεις της διακήρυξης για προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, πλημμέλεια η οποία επιφέρει την απόρριψη της προσφοράς του. (*ad hoc* ΑΕΠΠ 1232, 1233, 1234/2020). Επομένως, η προσφορά ένωσης ...- ...έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Β.5.6. Σύμφωνα με τον ν.4412/2016 και ειδικότερα το άρθρο 79 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. 5. Η αναθέτουσα

αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.». Στην επίμαχη διαδικασία η διακήρυξη στο άρθρο 22.Ε. Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, απαιτεί: «Για να διασφαλιστεί η άριστη ποιότητα κατασκευής, κάθε συμμετέχων οικονομικός φορέας πρέπει να καταθέσει τα εξής πιστοποιητικά : • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης ποιότητας, κατά το πρότυπο EN ISO 9001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά το πρότυπο EN ISO 14001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, κατά το πρότυπο BS OHSAS 18001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. Από το ανωτέρω άρθρο της διακήρυξης γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι εφόσον τα συγκεκριμένα πιστοποιητικά ζητούνται να υποβληθούν από όλους τους συμμετέχοντες, αυτά πρέπει να υποβληθούν κατά την υποβολή της προσφοράς και όχι μόνο από τον προσωρινό ανάδοχο μαζί υπόλοιπα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Επομένως δεν αρκεί αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ, αλλά αντίθετα οι συμμετέχοντες οφείλουν να υποβάλουν και τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ένωσης ...- ...διαπιστώνουμε ότι δεν έχουν υποβληθεί τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Επομένως, η προσφορά της ένωσης έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Β.5.7. Όπως έχει κριθεί (Δ/κό Εφετείο Τρίπολης Ν8/2019), τόσο κατά τη γραμματική όσο και κατά τη λογική ερμηνεία της, η διάταξη του άρθρου 96 παρ.7 του ν. 4412/2016 έχει την έννοια ότι η προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων πρέπει, με ποινή το απαράδεκτο, να περιλαμβάνει την έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους στην ένωση και να συμπεριλαμβάνει την κατανομή αμοιβής μεταξύ των μελών της ένωσης

(κατανομή), η οποία ως μέγεθος διακριτό από την έκταση συμμετοχής, δεν περιλαμβάνεται κατά νόμο σε αυτήν, δεδομένου, άλλωστε ότι είναι δυνατό να μη συμπίπτει, κατά ποσοστό, με αυτήν. Κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 102 του ίδιου νόμου, μάλιστα, σε περίπτωση παράλειψης της ένωσης οικονομικών φορέων να συμπεριλάβει την κατανομή αμοιβής μεταξύ τους, η αναθέτουσα αρχή δεν υποχρεούται να καλέσει την ένωση να διευκρινίσει ή να συμπληρώσει το σχετικό έγγραφο που έχει υποβληθεί, καθώς η παράλειψη αυτή δεν συνιστά ασάφεια, επουσιώδη πλημμέλεια πρόδηλο τυπικό σφάλμα που επιδέχεται συμπλήρωση, αλλά έλλειψη που συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, όπως ορίζεται στο άρθρο 91 παρ. 1α' και β' του ίδιου νόμου («1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.»). ΑΕΠΠ 884,885/2019 Από την επισκόπηση της οικείας προσφοράς προκύπτει ότι στο πεδίο «Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (συντονιστής, υπεύθυνος για συγκεκριμένα καθήκοντα...):» ο πρώτος έχει απαντήσει «Ι.Ε.» και ο δεύτερος «ΟΜ». Στο πεδίο «Προσδιορίστε τους άλλους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν από κοινού στη διαδικασία σύναψης σύμβασης:» ο πρώτος απάντησε «...» και ο δεύτερος «...». Στο ερώτημα «Τμήματα που συμμετάσχει ο ΟΦ» ο πρώτος απαντάει «ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ. Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΤΟ 100% ΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ Κ Η/Μ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ 98,26% ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΘΑ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙ Ο ... ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ... - ...» και ο δεύτερος απαντάει «ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ. Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΟΣ ΚΑΙ ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΤΟ 100% ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΠΟΥ

ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ 1,74% ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ Κ Η/Μ ΘΑ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙ Η ...ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ... - ...». Επομένως, συνάγεται από τα ανωτέρω ότι έχει δηλωθεί η το είδος της συμμετοχής κάθε μέλους της ένωσης, αλλά σε κάθε περίπτωση δεν υπάρχει ρητή μνεία περί της κατανομής της αμοιβής, στοιχείο που συνεχεται μεν αλλά δεν ταυτίζεται με τα ως άνω δηλωθέντα ποσοστά, λόγω επιμέρους παραμέτρων που καθορίζουν την αμοιβή ως είναι το είδος και το κόστος των υπηρεσιών καθώς και την συμφωνία των μερών (βλ. ΑΕΠΠ 1044/2018 και Δεφ.Τριπ. 8/2019). Περαιτέρω, δεν προκύπτει ο συντονιστής /εκπρόσωπος της ένωσης βάσει των κάτωθι δηλώσεων σε αμφότερα τα ΤΕΥΔ «Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (συντονιστής, υπεύθυνος για συγκεκριμένα καθήκοντα...):» «...» και «...», η οποίες δεν χρήζουν διευκρίνισης κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 102 του Ν. 4412/2016. (ΑΕΠΠ 279/2020) Επίσης το συνυποβαλλόμενο με την προσφορά της ένωσης ... (αρχείο ΔΗΛΩΣΗ ...) μεταξύ των μελών της, δεν προσθέτει κανένα επιπλέον στοιχείο πέραν των όσων έχουν ήδη δηλωθεί στα ΤΕΥΔ τους. Αντίθετα επιβεβαιώνει ότι έχει δηλωθεί η το είδος της συμμετοχής κάθε μέλους της ένωσης, αλλά σε κάθε περίπτωση δεν υπάρχει ρητή μνεία περί της κατανομής της αμοιβής, και ότι ουδείς εκ των δύο δεν έχει οριστεί ως εκπρόσωπος/συντονιστής της. Τέλος το υπόψη δικαιολογητικό θα πρέπει να μην ληφθεί υπόψη καθώς δεν περιλαμβάνεται στα απαιτούμενα από την διακήρυξη δικαιολογητικά. Για τους παραπάνω λόγους η προσφορά της ένωσης των οικονομικών φορέων ...-...θα πρέπει να ακυρωθεί καθώς έχει παραληφθεί να δηλωθεί στην προσφορά τους και δη στο αντίστοιχο πεδίο του ΤΕΥΔ τους, η κατανομή της αμοιβής μεταξύ των μελών της ένωσης, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής.

**B.6. ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ...-...-... B.6.1. Στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ στο Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, υπάρχει το ερώτημα «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» το οποίο εφόσον απαντηθεί καταφατικά «ΝΑΙ»,**

αποκρύπτεται αυτόματα το ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;» και εμφανίζεται η ακολουθία ερωτημάτων: •

«Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση:» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» στο οποίο ο συμμετέχοντας οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τα αντίστοιχα. • «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» στο οποίο ο συμμετέχοντας απαντά με Ναι ή Όχι. Όπως προκύπτει από την κείμενη νομοθεσία, τις διατάξεις της παρούσας διακήρυξης και την πάγια νομολογία της ΑΕΠΠ, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου αποτελεί τον μόνο επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, κατά την έννοια του άρθρου 83 του Ν. 4412/2016. Δεδομένου ότι Ενημερότητα Πτυχίου κατέχουν μόνον οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην 3η Τάξη ΜΕΕΠ και ανώτερη, αυτοί είναι οι μόνοι που οφείλουν να απαντήσουν θετικά στο αρχικό ερώτημα και να απαντήσουν στις τρεις ερωτήσεις που εμφανίζονται και σχετίζονται με την εγγραφή τους. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε μικρότερη τάξη του ΜΕΕΠ και επομένως δεν έχουν Ενημερότητα Πτυχίο οφείλουν να απαντήσουν αρνητικά στο αρχικό ερώτημα και επομένως να απαντήσουν στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Παράληψη απάντησης στο συγκεκριμένο ερώτημα ή αρνητική απάντηση σε αυτό, ισοδυναμεί με την μη προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και επιφέρει τον αποκλεισμό του οικονομικού

φορέα. Επισημαίνουμε αυτό το επίμαχο πεδίο δεν σχετίζεται και δεν αναπληρώνεται από τις απαντήσεις σε έτερα πεδία του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ. Στην προκειμένη περίπτωση οι οικονομικοί φορείς ..., ..., ...που αποτελούν την συμμετέχουσα ένωση, στο αρχικό ερώτημα του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» έχουν απαντήσει αρνητικά («Όχι»). Η απάντησή τους αυτή είναι σωστή καθώς δεν διαθέτουν Ενημερότητα Πτυχίου (λόγω μικρής τάξης εγγραφής στο ΜΕΕΠ). Η σωστή αρνητική τους απάντηση έχει ως αποτέλεσμα να διατηρείται εμφανές το μοναδικό ερώτημα που τους αφορά και όφειλαν να απαντήσουν, «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;», στο οποίο όμως όλοι τους απαντούν επίσης αρνητικά («Όχι»). Αρνητική απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα ισοδυναμεί με την μη προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και επιφέρει τον αποκλεισμό των οικονομικών φορέων και της ένωσής τους. Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος με το οποίο έκανε δεκτή την προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων ... - ... - ..., παρά το ως άνω ουσιώδες σφάλμα που εμφιλοχώρησε στα υποβληθέντα από αυτούς ΤΕΥΔ. Β.6.2. Σύμφωνα με τον όρο 23.1 της διακήρυξης, η οποία, όπως ήδη αναφέρθηκε, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει αμφιδρόμως τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους διαγωνιζόμενους, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να δηλώσουν στο ΤΕΥΔ, μεταξύ άλλων, την πλήρωση των κριτηρίων οικονομικής χρηματοοικονομικής επάρκειας, στον δε όρο 22Γ της διακήρυξης προβλέπεται ρητώς ως απαίτηση κατά την υποβολή της οικονομικής προσφοράς, να διαθέτουν τουλάχιστον την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, όπως αυτή ορίζεται στο Κεφάλαιο Γ' του ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 για όσους δραστηριοποιούνται στην

κατηγορία Οικοδομικών Έργων. Το ΠΔ 71/2019, άρθρο 51, παρ. 11 απαιτεί μεταξύ άλλων ελάχιστο κύκλο εργασιών τελευταίας τριετίας: 150.000 ευρώ, ικανότητα που δεν καλύπτεται από την εγγραφή στο ΜΕΕΠ στην 3η Τάξη και κατώτερη. Περαιτέρω η διακήρυξη επισημαίνει ότι στο διαγωνισμό γίνονται δεκτοί και συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 100 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει στις κατηγορίες Οικοδομικών Έργων, Η/Μ και Πρασίνου. Το άρθρο 100 του Ν. 3669/2008 στην παρ. 4.β) (αντιστοιχεί στην πρώτη τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. που ανταποκρίνεται στον προϋπολογισμό των Οικοδομικών Έργων του υπόψη έργου) απαιτείται να διαθέτει, κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή πάγια στοιχεία με βάση τις αντικειμενικές αξίες ή τις αξίες κτήσης αυτών, συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ή σωρευτικά καταθέσεις σε τράπεζα και πάγια στοιχεία συνολικής αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ αποφάσεις 906/2020 και 1170/2020 η εγγραφή στο ΜΕΕΠ αποτελεί τεκμήριο των οικονομικών στοιχείων (καταθέσεις και πάγια) κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης κατάταξης στο ΜΕΕΠ, δηλαδή χρόνο προγενέστερο της υποβολής της προσφοράς του κάθε οικονομικού φορέα και δεν καλύπτει η εγγραφή αυτή την οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα του οικονομικού φορέα, σε καταθέσεις και πάγια στοιχεία κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς του, όπως ρητά απαιτείται από την διακήρυξη. Έτι περαιτέρω, είναι γνωστό ότι οι τραπεζικές καταθέσεις όσο και τα πάγια στοιχεία κάθε οικονομικού φορέα είναι ευχερώς μεταβαλλόμενα κατά την λειτουργία μιας επιχείρησης είτε λόγω ανάλωσης της χρηματικής ρευστότητας είτε λόγω πώλησης της πάγιας περιουσίας της επιχείρησης και ως εκ τούτου οι συμμετέχοντες που δεν δήλωσαν στα υποβαλλόμενα από αυτούς ΤΕΥΔ, ως όφειλαν από την Διακήρυξη, ότι διέθεταν την απαιτούμενη οικονομική και χρηματοοικονομική ικανότητα κατά την ημέρα της υποβολής της προσφοράς τους (ανεξαρτήτως του γεγονότος της οικονομικής και χρηματοοικονομικής ικανότητας τους κατά την ημέρα εγγραφής τους στο ΜΕΕΠ) και επομένως με την παράλειψή αναφοράς των στοιχείων αυτών, δεν προαποδεικνύεται από το ΤΕΥΔ ότι

καλύπτονται οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ της διακήρυξης. Οι οικονομικοί φορείς της ...-...-... στο επίμαχο πεδίο του ΤΕΥΔ τους, και οι τρεις αναφέρουν «ΤΟ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ(ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ) ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΟ ΟΡΙΟ ΑΝΕΚΤΕΛΕΣΤΟΥ ΠΟΥ ΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡ. 20 ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ Ν.3669/2008», δηλαδή ουδέν από τα απαιτούμενα στοιχεία περί οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας δηλώνεται, πέραν του ανεκτελέστου. Επομένως, η προσφορά της ένωσης των οικονομικών φορέων έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Β.6.3. Όπως έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ (ad hoc απόφαση 1003/2020) στο άρθρο 22.Α.5. της Διακήρυξης έχει συμπεριληφθεί ο λόγος αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 3310/2005, σύμφωνα με τον οποίο αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οικονομικός φορέας, εάν στη διαγωνιστική διαδικασία συμμετέχει εξωχώρια εταιρεία κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του νόμου αυτού. Ο εν λόγω λόγος αποκλεισμού είναι εθνικός, καθώς δεν απορρέει από την οδηγία 2014/24/ΕΕ και επιπροσθέτως είναι υποχρεωτικός, δηλαδή δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η συμπερίληψή του ή μη στους όρους της Διακήρυξης. Για να συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού θα πρέπει η υπό ανάθεση σύμβαση να έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€. Κατόπιν των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπό ανάθεση σύμβαση έχει προϋπολογισθείσα αξία μεγαλύτερη του 1.000.000,00€, διαπιστώνεται ότι οι προσφέροντες έπρεπε να δηλώσουν προαποδεικτικά ότι δεν συντρέχει ο εθνικός λόγος αποκλεισμού. Η αναθέτουσα αρχή παρέλειψε να συμπεριλάβει τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού στο ΤΕΥΔ το οποίο ανήρτησε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, σημειωτέο όμως ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει σε αυτό και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει τους διαγωνιζόμενους. Περαιτέρω, δεδομένου ότι ο εθνικός λόγος αποκλεισμού έχει τεθεί στα κριτήρια επιλογής

της διακήρυξης και ταυτόχρονα στα δικαιολογητικά κατακύρωσης προσδιορίζονται δικαιολογητικά κατακύρωσης που δεν καλύπτονται από το ΜΕΕΠ ή την Ενημερότητα Πτυχίου, οι προσφορές που δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ είναι ελλιπείς. Το γεγονός μάλιστα ότι στο αναρτημένο από την αναθέτουσα αρχή πρότυπο ΤΕΥΔ δεν περιλαμβάνεται το επίμαχο πεδίο, ουδόλως απαλλάσσει τον συμμετέχοντα από την υποχρέωσή του να προαποδείξει το συγκεκριμένο κριτήριο, καθώς ως ευλόγως ενημερωμένος υποψήφιος που επιθυμεί να συμμετάσχει σε μια διαγωνιστική διαδικασία και να διεκδικήσει την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης, όφειλε προφανώς να αντιληφθεί την υποχρέωσή του στο πλαίσιο της υποβληθείσας προσφοράς, της καταρχήν προκαταρκτικής απόδειξης των τιθέμενων ελάχιστων προϋποθέσεων συμμετοχής (σκ. 41 ΑΕΠΠ 509/2019). Οι οικονομικοί φορείς της ... - ... - ...δεν έχουν συμπεριλάβει και δεν έχουν απαντήσει στο επίμαχο πεδίο, με αποτέλεσμα η προσφορά τους να είναι ελλιπής καθώς δεν προαποδεικνύουν την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου με αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ. Επομένως, η προσφορά της ένωσης ... - ... - ...έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα. Σε κάθε περίπτωση ακόμη και αν το Κλιμάκιο Σας διακρίνει λόγους για τους οποίους δεν θα έπρεπε να ακυρωθεί άνευ ετέρου η προσφορά της ένωσης ... - ... - ..., η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα, καθώς δέχθηκε προσφορά που δεν προαποδεικνύει την πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου, παραλείποντας να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα να συμπληρώσει το ελλιπές ΤΕΥΔ του, ή να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα την έγκαιρη προσκόμιση δικαιολογητικού προς απόδειξη κριτηρίου που δεν είχε περιληφθεί στο ΤΕΥΔ του, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 23.1 της διακήρυξης. Στο σημείο αυτό επαναλαμβάνουμε ότι η διακήρυξη δεν παραπέμπει ούτε καν αναφέρεται στο ΤΕΥΔ το οποίο αναρτήθηκε στον δικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, επομένως, αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο της διακήρυξης που δεσμεύει ή παραπλανεί τους διαγωνιζόμενους. Αντίθετα όλοι οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να διαμορφώσουν εκ νέου το ΤΕΥΔ τους είτε με την χρήση της προαιρετικής νέα ηλεκτρονική

υπηρεσία (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>). είτε με την χρήση του έντυπου ΤΕΥΔ που βρίσκεται στην σελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ (περιλαμβάνοντας το σύνολο των κριτηρίων που έχουν τεθεί στην διακήρυξη. Β.6.4. Σύμφωνα με τον ν4412/2016 και ειδικότερα το άρθρο 79 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.» Στην επίμαχη διαδικασία η διακήρυξη στο άρθρο 22.Ε. Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, απαιτεί: «Για να διασφαλιστεί η άριστη ποιότητα κατασκευής, κάθε συμμετέχων οικονομικός φορέας πρέπει να καταθέσει τα εξής πιστοποιητικά : • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης ποιότητας, κατά το πρότυπο EN 9001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά το πρότυπο EN 14001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. • Πιστοποιητικό συστήματος διασφάλισης υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία, κατά το πρότυπο BS OHSAS 18001 ή ισοδύναμο, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών,

σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4412/2016. Από το ανωτέρω άρθρο της διακήρυξης γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι εφόσον τα συγκεκριμένα πιστοποιητικά ζητούνται να υποβληθούν από όλους τους συμμετέχοντες, αυτά πρέπει να υποβληθούν κατά την υποβολή της προσφοράς και όχι μόνο από τον προσωρινό ανάδοχο μαζί υπόλοιπα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Επομένως δεν αρκεί αντίστοιχη δήλωση στο ΤΕΥΔ, αλλά αντίθετα οι συμμετέχοντες οφείλουν να υποβάλουν και τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ένωσης... - ... - ...διαπιστώνουμε ότι δεν έχουν υποβληθεί τα απαιτούμενα πιστοποιητικά. Επομένως, η προσφορά της ένωσης έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα.

B.6.5. Σύμφωνα με την διακήρυξη και ειδικότερα τον όρο της παραγράφου 3.5.α) «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 24.2 της παρούσας και υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 της υπ' αρ 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α.». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 9 ΥΑ 56902/215/2017, στην οποία παραπέμπει το Άρθρο 7: Εφαρμοστέα νομοθεσία 7.1. όπου αναφέρεται στο κανονιστικό πλαίσιο της διακήρυξης, προβλέπεται ότι : «Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2012 του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β1401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης

χρονολογίας». Κατόπιν ελέγχου της προσφοράς της ένωσης ...-...-... προκύπτει ότι οι ηλεκτρονικές υπογραφές επί αυτών φέρουν καταρχήν γνήσιο και εν ισχύ, ουδέποτε ανακληθέν πιστοποιητικό, εκδοθέν από την ΑΡΧΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, η οποία πιστοποιεί την απουσία αλλαγών στο έγγραφο μετά την πιστοποίηση της υπογραφής και την έγκυρη ταυτότητα υπογράφοντος. Πλην όμως, από το ΤΕΥΔ και τα έντυπα της προσφοράς και οικονομικής προσφοράς του, όλα επί ποινή αποκλεισμού απαιτούμενα, προκύπτει ότι η ηλεκτρονική υπογραφή ρητά αναφέρει ότι ο χρόνος υπογραφής προέρχεται από τον υπολογιστή του υπογράφοντος (*Signing time is from the clock on the signer's computer*), και όχι από ασφαλή χρονοσήμανση, ένδειξη εκ της οποίας ουδόλως μπορεί να επαληθευθεί μέσω πιστοποιημένου εξυπηρετητή χρονισμού η ακριβής ώρα υπογραφής των επίμαχων εγγράφων προσφοράς, κατά τους όρους της οικείας διακήρυξης. Κατ' αποτέλεσμα, προκύπτει ότι οι υπογραφές δεν έχουν ασφαλή χρονοσήμανση και συνεπώς δεν προκύπτει κατά νόμο ο χρόνος θέσης τους, παρά μόνον συνιστούν απλές ηλεκτρονικές υπογραφές, χρονοσημασμένες από τον υπολογιστή του προσώπου που τις θέτει. Επομένως, δεν πληρούνται οι ρητές απαιτήσεις της διακήρυξης για προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, πλημμέλεια η οποία επιφέρει την απόρριψη της προσφοράς του. (*ad hoc* ΑΕΠΠ 1232, 1233, 1234/2020). Επομένως, η προσφορά της ένωσης ...-...-... έπρεπε να απορριφθεί και για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, η δε προσβαλλόμενη απόφαση τυγχάνει, ως εκ τούτου, μη νόμιμη και ακυρωτέα».

12. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της προβάλλει ότι: «ενώ στο άρθρο 22.Α.5 της υπ' αριθ. 2960/18.02.2021 Διακήρυξης αναφέρεται ότι : “Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης (διαγωνισμό), οικονομικός φορέας εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (εθνικός λόγος αποκλεισμού)” παραλείφθηκε εκ παραδρομής η αντίστοιχη αναφορά του και στο ΤΕΥΔ. • κατά το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευση του διαγωνισμού στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ στις 18.02.2021 και μέχρι τις 02.03.2021 όπου σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3 ήταν η καταληκτική ημερομηνία για υποβολή αιτημάτων παροχής συμπληρωματικών

πληροφοριών, δε ζητήθηκαν διευκρινίσεις επί του θέματος από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 98 «Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις δημόσιες συμβάσεις έργων» παρ. 1.ε) του ν. 4412/2016 «Το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο ολοκληρώνει τη σύνταξη και έκδοση του σχετικού πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης βάσει των κριτηρίων ανάθεσης όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, και το υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή, η οποία εγκρίνει το αποτέλεσμα, επιφυλασσόμενων των διατάξεων του άρθρου 106». Όπως γίνεται αντιληπτό η Οικονομική Επιτροπή, τηρώντας τη διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, τα στάδια της οποίας αναφέρονται λεπτομερώς στο άρθρο 98 «Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις δημόσιες συμβάσεις έργων» του ν. 4412/2016, προχώρησε στη λήψη της υπ' αριθ. ...απόφασης περί έγκρισης του από 17.03.2021 πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού».

13. Επειδή, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι «Επισημαίνεται ότι, ως προς τις διαδικασίες συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, δεν υφίσταται επί του παρόντος εθνικός επίσημος κατάλογος του άρθρου 83 του ν. 4412/2016. Σημειώνεται, περαιτέρω, ότι το Γ.Ε.ΜΗ δεν συνιστά επίσημο κατάλογο, κατά τις διατάξεις του ίδιου άρθρου, και, κατά συνέπεια, δεν συμπληρώνεται από τους οικονομικούς φορείς στο εν λόγω πεδίο.» Από τις παραπάνω διατάξεις και ιδίως από τον συνδυασμό των άρθρων 96 παρ. 1 του ν. 3669/2008 και τα άρθρα 1 -2 της Αριθ.Δ15/οικ/15658/4-9-2013 απόφασης του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΦΕΚ Β' 2300/16.09.2013), συνάγεται ότι εάν διαθέτει μια επιχείρηση Ενημερότητα Πτυχίου δεν απαιτείται να υποβάλλει για την εγγραφή της στο ΜΕΕΠ κανένα άλλο δικαιολογητικό πέραν της Υπεύθυνης Δήλωσης του νομίμου εκπροσώπου της με την οποία δηλώνει ότι ισχύουν τα προκύπτοντα από την Ε.Π. Εξάλλου, η εγγραφή στο ΜΕΕΠ και η Ενημερότητα Πτυχίου συνιστά τον μοναδικό, επί της παρούσης, εθνικό "επίσημο κατάλογο" που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 83 του ν. 4412/2016. Τέλος, η

βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ και η Ενημερότητα Πτυχίου, μαζί με τυχόν άλλα δικαιολογητικά προσκομίζονται στο στάδιο της κατακύρωσης, όποτε και θα ελεγχθούν για το αν πληρούν τα κριτήρια επιλογής και όχι στο στάδιο της προαπόδειξης, στο οποίο βρισκόμαστε. Στην προκειμένη περίπτωση, η εταιρία μας συμπλήρωσε και υπέβαλε νόμιμα και εμπρόθεσμα το ΤΕΥΔ στον φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής της όπως όριζε η διακήρυξη. Στην ερώτηση «Ο ΟΦ είναι εγγεγραμμένος σε Εθνικό Σύστημα (Προ)επιλογής. Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];» απάντησε «ΝΑΙ». Στο πεδίο «Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης κατά περίπτωση» απάντησε «Αρ. ΜΕΕΠ 27426». Στην συνέχεια στο πεδίο «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφής ή πιστοποίησης και κατά περίπτωση την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο» η εταιρία μας γνωρίζοντας ότι για την εγγραφή της στο ΜΕΕΠ διέθετε Ενημερότητα Πτυχίου και ότι η εγγραφή της στο ΜΕΕΠ από μόνη της δεν αποτελεί «επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων» απάντησε: «ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑ ΠΤΥΧΙΟΥ Αρ. Πρ. Δ24/15147/2020 (3ης τάξης ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ, 3ης τάξης ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ, 2ης τάξης ΠΡΑΣΙΝΟΥ). Η απάντηση αυτή της εταιρίας μας εναρμονίζεται αφενός με το ότι στην χώρα μας την δεδομένη στιγμή η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ και η Ενημερότητα Πτυχίου συναποτελούν τον μοναδικό επίσημο κατάλογο και αφετέρου με το ότι για την εγγραφή στο ΜΕΕΠ μιας εταιρίας δεν απαιτείται η προσκόμιση άλλων δικαιολογητικών εάν η εταιρία αυτή διαθέτει Ενημερότητα Πτυχίου (άρ. 96 παρ. 1 ν. 3669/2008), όπως η δική μας. Άλλωστε, όπως έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να καλεί τους διαγωνιζόμενους να συμπληρώσουν τα νομίμως, καταρχήν, υποβληθέντα δικαιολογητικά ή να παρέχουν σχετικές διευκρινίσεις και όχι να αναπληρώσουν μη υποβληθέντα ή μη νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά (ΣτΕ 2454/09, ΕΑ ΣτΕ 457, 364/09, 738/09, 180/09, 567/08, 3075/08, 307/07, ΔΕΦΑΘ 271/2011). Η παροχή διευκρινίσεων νοείται αποκλειστικά και μόνο όταν γεννάται αμφιβολία ως προς το περιεχόμενο της

προσφοράς και όχι όταν αυτό είναι σαφές, δοθέντος ότι στην περίπτωση αυτή θα επρόκειτο για αθέμιτη τροποποίηση του περιεχομένου της προσφοράς των διαγωνιζομένων (ΣτΕ 90/2010). Αντιστοίχως, στις περιπτώσεις μη συμπλήρωσης η/και μη ορθής συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων πεδίων του ΕΕΕΣ, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να καλούν τους οικονομικούς φορείς να διευκρινίσουν ή να συμπληρώσουν αυτό, όπως οποιοδήποτε άλλο υποβληθέν, με την προσφορά τους, έγγραφο ή δικαιολογητικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016 (βλ. ΑΕΠΠ 490/2020). Στην κριθείσα περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή εάν είχε την οποιαδήποτε αμφιβολία θα μπορούσε να ενεργοποιήσει την διαδικασία του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, δεδομένου ότι η εταιρία μας απάντησε στο επίμαχο ερώτημα αναγράφοντας τον αριθμό της εν ισχύ Ενημερότητας Πτυχίου, θεωρώντας μάλιστα ότι αρκούσε η αναγραφή της Ε.Π. για να απαντήσει στο πεδίο «Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση κατά περίπτωση». Προς τούτο συνηγορεί και το γεγονός ότι για να είναι εγγεγραμμένη μια εταιρία στο ΜΕΕΠ και να διαθέτει βεβαίωση εγγραφής και Ενημερότητα Πτυχίου εν ισχύ, είναι αυτονόητο ότι έχει προσκομίσει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά στον αρμόδιο φορέα εγγραφής ή πιστοποίησης. Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση ακόμα δηλαδή και αν δεν γίνουν δεκτοί οι ανωτέρω ισχυρισμοί μας, η αναθέτουσα αρχή εάν διαπίστωνε κάποια ασάφεια θα μπορούσε να ζητήσει διευκρινίσεις από την εταιρία μας, καθότι μια τέτοια συμπλήρωση είναι επιτρεπτή κατά την έννοια του νόμου και δεν συνιστά το πρώτον υποβολή εγγράφου. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας. β) Ουσιαστική αβασιμότητα του δεύτερου λόγου της κρινόμενης Προδικαστικής Προσφυγής (Β.1.2). Με τον δεύτερο λόγο της Προσφυγής της η προσφεύγουσα ένωση εταιριών ισχυρίζεται ότι ναι μεν η Εγγραφή στο ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου αποτελεί τον μόνο επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων κατά την έννοια του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, σε καμία περίπτωση όμως δεν καλύπτει το σύνολο των κριτηρίων επιλογής και δη της συγκεκριμένης διακήρυξης, όπως προκύπτει και από το άρθρο 23.9 της διακήρυξης. Συνεπώς, η εταιρία μας στην ερώτηση του ΤΕΥΔ «Η εγγραφή ή η

πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια;» θα έπρεπε να απαντήσει «ΟΧΙ», αντί του «ΝΑΙ» που απάντησε. Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση η εγγραφή στο ΜΕΕΠ μαζί με την εν ισχύ Ενημερότητα Πτυχίου μας καλύπτει τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής της διακήρυξης. Συνεπώς, ορθά απάντησε η εταιρία μας «ΝΑΙ» στο επίμαχο ερώτημα, ενώ συμπλήρωσε επιπλέον και το Μέρος IV: Κριτήρια Επιλογής του ΤΕΥΔ με αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την κάλυψη των επίμαχων κριτηρίων. Επισημαίνεται δε, ότι το ΤΕΥΔ αποτελεί Ενημερωμένη Υπεύθυνη Δήλωση με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο εν λόγω φορέας πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στην οικεία διακήρυξη. Η απόδειξη ή μη της πλήρωσης των επίμαχων κριτηρίων ποιοτικής επιλογής θα διενεργηθεί στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού, ήχοι στο στάδιο της κατακύρωσης. Συνεπώς, αβασίμως, άλλως πρώιμα, επικαλείται η προσφεύγουσα ότι η εγγραφή της εταιρίας μας στο ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου εν ισχύ που κατέχει και που θα προσκομίσει στο στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης, δεν καλύπτουν τα κριτήρια επιλογής της επίδικης διακήρυξης και άρα ότι έχουμε απαντήσει εσφαλμένα στο ΤΕΥΔ μας. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι «σε κάθε περίπτωση η Ενημερότητα Πτυχίου δεν καλύπτει τα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας καθώς αυτά που αναγράφονται στο σώμα της λήγουν σύντομα μετά την έκδοση της, δεν καλύπτει το πιστοποιητικό του Ποινικού Μητρώου των μελών του ΔΣ των ανωνύμων εταιριών εκτός του προέδρου και διευθύνοντα συμβούλου, δεν καλύπτει στο σύνολο τους τα απαιτούμενα Πιστοποιητικά του Πρωτοδικείου καθώς για την έκδοση της απαιτείται μόνο πιστοποιητικό ότι 1. Δεν έχει Πτωχεύσει. 2. Δεν έχει τεθεί σε Αναγκαστική Διαχείριση. 3. Δεν έχει αποφασιστεί η Λύση της και η θέση της σε Εκκαθάριση, ενώ από την διακήρυξη απαιτείται επιπλέον στο άρθρο 22.Α.3 ότι δεν έχει τεθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης, έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού και στο άρθρο 23.3 περ. (γ) ζητούνται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά, δεν αναπληρώνει την εκτύπωση μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων που απαιτείται ειδικά

για την απόδειξη της μη αναστολής των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του οικονομικού φορέα, για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς, καθώς και τα υπόλοιπα δικαιολογητικά που προσδιορίζονται στην διακήρυξη στο άρθρο 23.3 Δικαιολογητικά μη συνδρομής λόγω αποκλεισμού του άρθρου 22 Α και δεν απαλλάσσονται από την προσκόμιση τους οι έχοντες ενημερότητα πτυχίου σύμφωνα με το άρθρο 23.9 Επίσημοι Κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων περ. (β), τέλος δεν καλύπτει τα κριτήρια του άρθρου 22 Γ της Διακήρυξης περί Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας...» είναι παντελώς αβάσιμος. Και τούτο διότι στο άρθρο 23.9 της διακήρυξης αναφέρονται ρητά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης απ' τα οποία απαλλάσσεται ένας οικονομικός φορέας σε περίπτωση που διαθέτει Ενημερότητα Πτυχίου εν ισχύ. Σε κάθε περίπτωση δε, ακόμα και εάν παραδείγματος χάριν έχει λήξει κάποια ασφαλιστική ενημερότητα για κάποιο έργο απ' αυτά που αναγράφονται στην Ενημερότητα Πτυχίου, η εταιρία μας θα προσκόμιζε επιπλέον δικαιολογητικά απόδειξης πλήρωσης των όρων της διακήρυξης. Τα δικαιολογητικά, όμως, αυτά είναι δικαιολογητικά κατακύρωσης (όχι συμμετοχής ή προαπόδειξης) και οι πιθανές ελλείψεις ή πλημμέλειες τους είναι δυνατόν να προβληθούν από τους λοιπούς διαγωνιζόμενους στο στάδιο της κατακύρωσης. Συνεπώς, ανεπίκαιρα, άλλως πρώιμα προβάλλεται ο σχετικός ισχυρισμός από την προσφεύγουσα και θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος Στην προκειμένη περίπτωση η εταιρία μας στο ΤΕΥΔ της δήλωσε ότι είναι εγγεγραμμένη στο ΜΕΕΠ με αριθμό 27426, ότι ανήκει στην 3η τάξη Οικοδομικών, 3η τάξη Ηλεκτρομηχανολογικών και 2η τάξη Πρασίνου και παράλληλα δήλωσε ότι διαθέτει και Ενημερότητα Πτυχίου εν ισχύ. Επιπλέον, στην ερώτηση Β του Μέρους IV του ΤΕΥΔ δήλωσε ότι «Το ανεκτέλεστο μέρος των εργολαβικών συμβάσεων που εκτελώ δεν υπερβαίνει το όριο ανεκτέλεστου που τίθεται στην παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008.». Συνεπώς, αποδεικνύεται ότι η εταιρία μας συμπλήρωσε ορθά και νόμιμα το ΤΕΥΔ της και δεσμεύθηκε να προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν αυτά που δήλωσε υπευθύνως και στο στάδιο της κατακύρωσης. Σημειώνεται δε, ότι λόγω της μεταβατικής περιόδου έπρεπε να δηλώσει την εγγραφή της στο ΜΕΕΠ και τις τάξεις στις οποίες ανήκει με βάση αυτό και όχι

με βάση το ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. Σε κάθε περίπτωση, από την αντιστοίχιση των διατάξεων του προηγούμενου καθεστώτος (ν. 3669/2008) με το νέο (ΠΔ71/2019) διαπιστώνεται ότι η εταιρία μας επειδή ανήκει στην 3η τάξη Οικοδομικών, 3η τάξη Ηλεκτρομηχανολογικών και 2η τάξη Πρασίνου, πληροί και τα κριτήρια που θέτει το άρθρο 51 του ΠΔ 71/2019. Ειδικότερα, στην παρ. 10 του άρθρου 51 του ΠΔ 71/2019 ορίζεται ότι: «10. Στις τάξεις Α1 και Α2 του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. δεν απαιτείται ελάχιστο όριο Οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας» πράγμα που σημαίνει ότι για τις κατηγορίες Η/Μ και Πρασίνου ανήκουμε σε μεγαλύτερη τάξη (3η και 2η στο ΜΕΕΠ) από αυτή που απαιτεί η διακήρυξη. Όσον αφορά δε, την πρώτη τάξη του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε., όπου κατατάσσεται μια εργοληπτική επιχείρηση αν διαθέτει τις ελάχιστες προϋποθέσεις της παρ. 10 του άρθρου 51 του ΠΔ 71/2019, προκύπτει ότι η εταιρία μας που ανήκει στην 3η τάξη του ΜΕΕΠ για την κατηγορία των Οικοδομικών Έργων πληροί και τα αντίστοιχα κριτήρια - προϋποθέσεις που θέτει η εγγραφή στην 1η τάξη του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.ως προς όλα τα κριτήρια, αλλά και ως προς τον ελάχιστο κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας. Και τούτο διότι, το όριο του ελάχιστου κύκλου εργασιών της τελευταίας τριετίας που τίθεται για την εγγραφή στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε είναι 150.000 €, ενώ για την εγγραφή στο ΜΕΕΠ για την 3η τάξη είναι 2.025.000 ευρώ, φυσικά με τον συνυπολογισμό και των λοιπών κριτηρίων που προβλέπει η συγκεκριμένη διάταξη. Περαιτέρω, στο άρθρο 23.5 «Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας του άρθρου 22 Γ», ορίζονται εκείνα τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να προσκομιστούν στο στάδιο κατακύρωσης για την απόδειξη του κριτηρίου επιλογής του 22Γ. Μεταξύ αυτών είναι η βεβαίωση στο ΜΕΕΠ, η οποία σημειώνεται ότι αποτελεί τεκμήριο πληροφοριών που περιέχει. Ωστόσο, ακόμα και αν παρελπίδα γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η 3η τάξη στο ΜΕΕΠ δεν καλύπτει το κριτήριο του ελάχιστου κύκλου εργασιών ύψους 150.000 € -διότι μόνον αυτό ισχυρίζεται ότι δεν καλύπτει η εταιρία μας- θα μπορούσε να προβάλει τον σχετικό ισχυρισμό κατά το στάδιο της κατακύρωσης σε περίπτωση που δεν προσκομίζαμε επιπλέον π.χ. φορολογικές δηλώσεις και κατάσταση τιμολογίων βεβαιωμένη από το λογιστή με υπεύθυνη δήλωση (βλ. άρ. 51 παρ. 11 του ΠΔ

71/2019). Αν και αυτά τα δικαιολογητικά προσκομίζονται για την εγγραφή στο ΜΗΕΕΔΕ και αφού καταστεί εφικτή έκδοση βεβαίωσης εγγραφής δεν θα απαιτούνται για την απόδειξη κάποιου κριτηρίου επιλογής. Τέλος, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η εγγραφή στο ΜΕΕΠ να μεν αποτελεί τεκμήριο των οικονομικών στοιχείων (καταθέσεις και πάγια) κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης κατάταξης στο ΜΕΕΠ, πλην όμως δεν καλύπτει το μεταγενέστερο χρονικό διάστημα της υποβολής προσφοράς του οικονομικού φορέα, διότι τα οικονομικά αυτά στοιχεία μεταβάλλονται, είναι παντελώς αβάσιμος και αντιφατικός. Και τούτο διότι η αναφορά της διακήρυξης στο 22Γ «όσον αφορά στην οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια απαιτείται οι οικονομικοί φορείς κατά την υποβολή της οικονομικής τους προσφοράς, να διακέτουν τουλάχιστον την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, όπως αυτή ορίζεται στο Κεφάλαιο Γ του ΠΔ 71/2019 ...» αποδεικνύεται με προσκόμιση (στο στάδιο της κατακύρωσης) βεβαίωσης από το ΜΗΕΕΔΕ (βλ. 23.5 της διακήρυξης) η οποία επί του παρόντος δεν εκδίδεται (!). Όμως ακόμα και αν ήταν εφικτή η έκδοση της και τελικώς προσκομίζονταν αυτή ήταν εν ισχύ κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς ενός διαγωνιζόμενου θα πληρούνταν ο σχετικός όρος της διακήρυξης. Το αυτό συμβαίνει και με την βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ της εταιρίας μας, η οποία ήταν εν ισχύ κατά το στάδιο υποβολής προσφορών στον επίμαχο διαγωνισμό και άρα τεκμαίρεται ότι καλύπτει το σχετικό κριτήριο επιλογής. Διαφορετικά, αν γίνονταν δεκτή η ερμηνεία που δίδει η προσφεύγουσα επί των κρίσιμων διατάξεων θα θέτονταν εκποδών οι διατάξεις της διακήρυξης που αναφέρουν ρητά ότι η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο ΜΕΕΠ από την βεβαίωση εγγραφής τους, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει και θα καταλήγαμε στην προσκόμιση δικαιολογητικών που δεν απαιτούνται από την διακήρυξη. Εξάλλου, εφόσον η διακήρυξη στο άρθρο 22Γ αναφέρεται σε επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 100 του ν. 3669/2008 για τις κατηγορίες Οικοδομικών Έργων, Η/Μ και Πρασίνου είναι αυτονόητο ότι τούτο αποδεικνύεται από την εν ισχύ κατά τον χρόνο της υποβολής προσφοράς βεβαίωση εγγραφής της εταιρίας στο ΜΕΕΠ

και κατ' επέκταση αρκεί η αναφορά του στοιχείου αυτού στο ΤΕΥΔ για το στάδιο των δικαιολογητικών συμμετοχής. Σε κάθε περίπτωση, όμως, ακόμα και αν νοηθεί ότι απαιτούνταν και η αναγραφή κάποιου άλλου στοιχείου στο ΤΕΥΔ, στην προκειμένη περίπτωση, λόγω ασάφειας της διακήρυξης, είναι δυνατή η ενεργοποίηση του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και η κλήση της εταιρίας μας από την αναθέτουσα αρχή για διευκρινίσεις. Προς τούτο συνηγορεί άλλωστε και το γεγονός ότι στον υποφάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής της εταιρίας μας έχει υποβληθεί και το ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο έγγραφο με τίτλο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής», όπου στο τμήμα των «Απαντήσεων Απαιτήσεων» η εταιρία μας στην ερώτηση «Πληρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις του άρθρου 52 του Π.Δ. 71/2019, στην κατηγορία έργου: ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ, όπως αυτό ισχύει κατά τα αναλυτικά οριζόμενα στο Π.Δ. 71/2019;» έχει απαντήσει «ΝΑΙ». Συνεπώς, αβασίμως προβάλλει η προσφεύγουσα ότι η εταιρία μας δεν δήλωσε υπευθύνως ότι πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 22Γ. Άλλωστε, τα δικαιολογητικά συμμετοχής που έχουν συνυποβληθεί στον ίδιο φάκελο θα πρέπει να συναξιολογούνται από την αναθέτουσα αρχή και να διαπιστώνεται αν καλύπτουν από κοινού τις απαιτήσεις της διακήρυξης. Επομένως σε περίπτωση που προέκυπτε κάποια ασάφεια ή αντίφαση από τα επιμέρους δικαιολογητικά συμμετοχής της εταιρίας μας θα ήταν δυνατή η άρση αυτής με την διαδικασία του άρθρου 102 του ν. 4412/2016. Ως εκ τούτου, ο σχετικός ισχυρισμός της προσφεύγουσας θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.».

14.Επειδή, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό

απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕλΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.). Άλλωστε, όπως παγίως έχει κριθεί, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και η υποχρέωση διαφάνειας απαγορεύουν στην αναθέτουσα αρχή να απορρίψει προσφορά στηριζόμενη σε λόγους οι οποίοι δεν προβλέπονται στην οικεία προκήρυξη (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 28, και απόφαση Medipac—Καζαντζίδης, C-6/05, EU:C:2007:337, σκέψη 54). Υπό αυτό το πρίσμα συνάγεται ότι η αυστηρότητα

της εφαρμογής της διακήρυξης προϋποθέτει την σαφήνεια των όρων αυτής καθώς η παραβίαση αμφίσημων όρων δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζόμενου αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεων του (Συμβάσεις Δημοσίων Έργων Χρ. Μητκίδης, 2009, σελ. 87 επ.). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζόμενου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, εκδ. θ', σελ. 776).

15. Επειδή, ο τρόπος συντάξεως των προσφορών στα πλαίσια των δημοσίων διαγωνισμών διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, η οποία αποσκοπεί στην εξασφάλιση αφενός της τηρήσεως των αρχών του ανταγωνισμού, της διαφάνειας και του ίσου μέτρου κρίσεως αφετέρου της ανάγκης ευχερούς συγκρίσεως των προσφορών μεταξύ τους καθώς και στην αποφυγή του κινδύνου αλλοιώσεως αυτών (ΣΤΕ127/2015, 1971/2013, 194/2011, 804/2010, 3084/2008, 1895/2007, 3769/2003, ΕΑ 860, 689/2011, 1008/2009, 817/2008). Επίσης, όπως προαναφέρθηκε, σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000).

16. Επειδή, σύμφωνα με πάγια νομολογία, ενόψει της αρχής της τυπικότητας, που, όπως προαναφέρθηκε, διέπει τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να καλεί τους προμηθευτές να συμπληρώσουν τα νομίμως, καταρχήν, υποβληθέντα δικαιολογητικά ή να παρέχουν σχετικές διευκρινίσεις αλλά όχι να αναπληρώσουν μη υποβληθέντα ή μη νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά (ΣΤΕ 2454/09, ΕΑ ΣΤΕ 457, 364/09, 738/09, 180/09, 567/08, 3075/08, 307/07, ΔΕφΑΘ 271/2011). Περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C- 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C- 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C- 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

17. Επειδή, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000).

18. Επειδή, το ΔΕΕ έχει χρησιμοποιήσει την έννοια «του ευλόγως ενημερωμένου και κανονικά επιμελούς συμμετέχοντα» σε διαφορετικά επίπεδα αξιολογικής κρίσης. Ειδικότερα, καταρχήν αναφορικά με την κρίση περί της ασάφειας ή μη όρου διακήρυξης έχει αναφέρει ενδεικτικά «Στη σκέψη 42 της αποφάσεως SIAC Construction (C-19/00, EU:C:2001:553), το

Δικαστήριο έκρινε ότι τα κριτήρια αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται, στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στην προκήρυξη του διαγωνισμού, κατά τρόπο που να επιτρέπει σε όλους τους διαγωνιζόμενους οι οποίοι είναι ευλόγως ενημερωμένοι και επιδεικνύουν τη συνήθη επιμέλεια να τα ερμηνεύουν κατά τον ίδιο τρόπο. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει αν ο ενδιαφερόμενος διαγωνιζόμενος αδυνατούσε όντως να κατανοήσει τα επίμαχα κριτήρια αναθέσεως ή αν πρέπει να θεωρηθεί ότι είχε τη δυνατότητα να τα κατανοήσει βάσει του κριτηρίου του ευλόγως ενημερωμένου διαγωνιζόμενου που επιδεικνύει τη συνήθη επιμέλεια» (βλ. Απόφαση ΔΕΕ της 12ης Μαρτίου 2015, C-538/13 (eVigilo Ltd) σκ. 54,55, πρβλ. Προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως, Eleanor Sharpston της 2ης Σεπτεμβρίου 2018, Υπόθεση C-375/17 (Stanley Int. Betting Ltd) σκ. 71). Περαιτέρω, η ως άνω έννοια υπεισέρχεται όταν το Δικαστήριο υπολαμβάνει συγκεκριμένη συμπεριφορά επιληφθέν επί συγκεκριμένης συμπεριφοράς υποψηφίου και δη επί ζητήματος γένεσης τελωνειακής οφειλής το ΔΕΕ έκρινε ότι «Συναφώς, αφενός, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η έκφραση «όφειλαν εύλογα να γνωρίζουν», που περιλαμβάνεται στο άρθρο 202, παράγραφος 3, δεύτερη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα, αναφέρεται στη συμπεριφορά ενημερωμένου και επιμελή επιχειρηματία» [Απόφαση του ΔΕΕ της 17ης Νοεμβρίου 2011, υπόθεση C-454/10 (Oliver Jestet) σκ.22, Προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα, Michal Bobek, της 5ης Ιουλίου 2017, Υπόθεση C-224/16 (ΑΕΒΤΡΠ) σκ. 71].

19. Επειδή,, ως προς την πολιτική ασφαλείας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Το επίπεδο ασφαλείας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. πρέπει να είναι ανάλογο προς τους κινδύνους. 2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει: α) να είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, β) [όπως το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 107 παρ.2 του ν. 4497/2017 (Α' 171)] να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές

υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014...». Κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, των ανωτέρω διατάξεων του ν. 4412/2016 εξεδόθη η υπ' αριθμ. 56902/215/19.5.2017 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων» (Β' 1924). Στο άρθρο 8 της εν λόγω υπουργικής αποφάσεως (Υ.Α.) ορίζεται ότι «1. Η διαδικασία επικοινωνίας, ενημέρωσης και διακίνησης εγγράφων πραγματοποιείται μέσω του Συστήματος κατά περίπτωση, με: • την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα δια της λειτουργικότητας “Επικοινωνία”. ... • την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο “Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς”, ο οποίος περιλαμβάνει τους (υπό)φακέλους: - “Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά” - “Οικονομική Προσφορά” - “Δικαιολογητικά Προσωρινού Αναδόχου”. 2. ... 3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν μέσω του Συστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα που έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τους ίδιους υπογεγραμμένα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της παρούσας. 4. ...». Στο δε άρθρο 19 παρ. 1 της ίδιας Υ.Α. ορίζεται ότι «1.1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος, οι Προδικαστικές Προσφυγές του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, κατατίθενται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας “Επικοινωνία” του Συστήματος, στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, επιλέγοντας κατά περίπτωση την ένδειξη “Προδικαστική Προσφυγή” και επισυνάπτοντας το σχετικό έγγραφο σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF), το οποίο φέρει εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 ...».

20. Επειδή, στο άρθρο 36 του διέποντος τον επίμαχο διαγωνισμό ν. 4412/2016, [ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ

ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ] ορίζεται ότι: « Υποχρέωση χρήσης - Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ 1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. 2. Το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να συμμορφώνεται με: α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α' και β) τους κανόνες του παρόντος άρθρου και των άρθρων 22 και 37. Πέραν των ανωτέρω το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να τηρεί τα οριζόμενα: α) στο ν. 3979/2011 (Α' 138) και στην κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα νομοθεσία, ιδίως στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 1301) και β) στο π.δ. 25/2014 (Α' 44). 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν την ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών σχετικά με: α) ...β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τα τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων, γ) ... δ) τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους συγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ και ε) τους όρους και τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και

ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών..... Περαιτέρω, ως προς την πολιτική ασφαλείας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., στο άρθρο 37 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Το επίπεδο ασφαλείας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. πρέπει να είναι ανάλογο προς τους κινδύνους. 2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει: α) να είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, β) [όπως το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 107 παρ.2 του ν. 4497/2017 (Α' 171)] να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην Απόφαση 2009/767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα) οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την Απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής και να θέτουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφότυπους όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, τότε η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Οι δυνατότητες επικύρωσης επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να επικυρώνει, σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα, την ηλεκτρονική υπογραφή που έχει παραληφθεί, ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή,

υποστηριζόμενη από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό. Η ΕΕΤΤ κοινοποιεί τις πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο των υπηρεσιών επικύρωσης στην Επιτροπή, ββ) σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες. ...».

21. Επειδή, ο Κανονισμός (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (ΕΕ L 257 της 28.8.2014) ορίζει στο άρθρο 25 ότι: «1. Δεν απορρίπτονται η νομική ισχύς και το παραδεκτό της ηλεκτρονικής υπογραφής ως αποδεικτικού στοιχείου σε νομικές διαδικασίες μόνο λόγω του γεγονότος ότι είναι σε ηλεκτρονική μορφή ή ότι δεν πληροί όλες τις απαιτήσεις για τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές. 2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή. 3. Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή βασιζόμενη σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται ως τέτοια σε όλα τα άλλα κράτη μέλη», στο άρθρο 26 ότι: «Μία προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α)συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα β)είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ)δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ)συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων» και στο άρθρο 27 ότι: «1. ... 2. Εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό για τη χρήση μιας επιγραμμικής υπηρεσίας που προσφέρεται από φορέα του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό και τις

εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές τουλάχιστον με τους μορφότυπους ή με τις μεθόδους που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5».

22. Επειδή, με το π.δ. 150/2001 (Α' 125) προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία προς τις διατάξεις της προγενέστερης Οδηγίας 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του εν λόγω π.δ., «Για την εφαρμογή του παρόντος Διατάγματος νοούνται ως: 1. "ηλεκτρονική υπογραφή": δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με αυτά και τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας. 2. "προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή" ή "ψηφιακή υπογραφή": ηλεκτρονική υπογραφή, που πληροί τους εξής όρους: α) συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος, γ) δημιουργείται με μέσα τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και δ) συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται κατά τρόπο, ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη αλλοίωση των εν λόγω δεδομένων». Κατά δε το άρθρο 3 του ίδιου π.δ., «Έννομες συνέπειες των ηλεκτρονικών υπογραφών 1. Η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό και δημιουργείται από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής τόσο στο ουσιαστικό όσο και στο δικονομικό δίκαιο. 2. ...». Στη συνέχεια, με τον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 ρυθμίστηκαν θέματα σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και καταργήθηκε, από την 1η Ιουλίου 2016 (άρθρο 50 του Κανονισμού), η Οδηγία 1999/93/ΕΚ. Στο Τμήμα 4 του Κανονισμού (άρθρα 25-34) ρυθμίζονται τα των ηλεκτρονικών υπογραφών. Ειδικότερα, στο άρθρο 25 του Κανονισμού ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: «1. ... 2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή. 3. ...», σύμφωνα δε με το άρθρο 26 του Κανονισμού, «Μία

προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα, γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων». Εξάλλου, στο Τμήμα 6 του Κανονισμού (άρθρα 41-42) ρυθμίζονται τα των ηλεκτρονικών χρονοσφραγίδων. Ειδικότερα, στο άρθρο 41 του Κανονισμού ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: «1. ... 2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική χρονοσφραγίδα χαίρει του τεκμηρίου της ακρίβειας της ημερομηνίας και της ώρας που αναφέρει καθώς και της ακεραιότητας των δεδομένων με τα οποία συνδέονται η ημερομηνία και η ώρα. 3. ...», στο δε άρθρο 42 του Κανονισμού ορίζεται ότι: «1. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική χρονοσφραγίδα πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέει την ημερομηνία και την ώρα με τα δεδομένα κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποκλείεται ευλόγως η δυνατότητα μη ανιχνεύσιμης τροποποίησης των δεδομένων· β) βασίζεται σε χρονική πηγή ακριβείας συνδεδεμένη με τη Συντονισμένη Παγκόσμια Ώρα· και γ) φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του εγκεκριμένου παρόχου υπηρεσιών εμπιστοσύνης ή έχει υπογραφεί με κάποια άλλη ανάλογη μέθοδο....». Άρθρο 3: Ηλεκτρονική υποβολή φακέλου προσφοράς. Σύμφωνα με το άρθρο 3.1. της διακήρυξης «Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερομένους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης [www . promitheus . gov . gr](http://www.promitheus.gov.gr) του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας διακήρυξης, σε ηλεκτρονικό φάκελο του υποσυστήματος. Για τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν ψηφιακή υπογραφή, χορηγούμενη από πιστοποιημένη αρχή παροχής ψηφιακής υπογραφής και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη [www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr)) ακολουθώντας τη διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 παρ. 1.2 έως 1.4 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης με αρ. 117384/26-10-2017 (3821 Β') «Ρυθμίσεις τεχνικών

ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων έργων, μελετών, και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)». Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υποχρεωτικά υπογράφεται ψηφιακά, είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους, νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς, προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής».

23. Επειδή, από τον συνδυασμό των ανωτέρω παρατεθεισών διατάξεων των άρθρων 362 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 4 του π.δ. 39/2017 αφ' ενός και 36-37 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 3 και 19 παρ. 1 της Υ.Α. υπ' αριθμ. 56902/215/19.5.2017 αφ' ετέρου, προκύπτει ότι, προκειμένου περί διαγωνισμών που διενεργούνται ηλεκτρονικώς μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., η προδικαστική προσφυγή κατά των πράξεων της διαγωνιστικής διαδικασίας, η οποία κατατίθεται στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, απαιτείται να φέρει, όπως και όλα τα έγγραφα που υποβάλλονται από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς μέσω του Συστήματος, προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή (ΕΑ ΣΤΕ 48/2021 σκέψη 8 και ad hoc ΔΕφΘεσς 50/2021).

24. Επειδή, περαιτέρω από τις ως άνω διατάξεις προκύπτει ότι ως «προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή» νοείται εκείνη που συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα και είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητά του, έχει δε δημιουργηθεί με μέσα, που ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και συνδέεται με τα δεδομένα, στα οποία αναφέρεται, με τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε επακόλουθη αλλοίωση των δεδομένων αυτών. Περαιτέρω, ως «εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή» νοείται η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που δημιουργείται από εγκεκριμένη

διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής και η οποία βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό ηλεκτρονικής υπογραφής (βλ. Ε.Σ. VI Τμ 130/2020). Εξάλλου, η εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής, ήτοι εκπληρώνει το σκοπό και τις λειτουργίες της, τόσο στο ουσιαστικό, όσο και στο δικονομικό δίκαιο, και, ως εκ τούτου, αποτελεί, μέθοδο τεκμηρίωσης της γνησιότητας του ηλεκτρονικού εγγράφου (βλ. και Ε.Σ. VI Τμ. 760, 2513/2016).

25. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 4 των «Κατευθυντήριων Οδηγιών για την Αναγνώριση Ψηφιακά Υπογεγραμμένων Εγγράφων με Αναγνωρισμένα Ψηφιακά Πιστοποιητικά Σκληρής Αποθήκευσης της ΑΠΕΔ και Ασφαλούς Χρονοσήμανσης από την Πύλη ΕΡΜΗΣ», ένα δημόσιο έγγραφο πρέπει να φέρει ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης σχετικά με την ώρα υπογραφής του και όχι την ώρα από το ρολόι του υπολογιστή του υπογράφοντος (βλ. Κίμων Τσακίρη-Ευθυμία Πραγιάννη, Η υποβολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων στο πλαίσιο δημόσιων διαγωνισμών ΘΠΔΔ, 4/2021, σελ 301-307).

26. Επειδή, από την επισκόπηση του οικείου φακέλου προκύπτει ότι η ψηφιακή υπογραφή των προσφερόντων στην οικεία διαγωνιστική διαδικασία ήτοι των «....», «...», «...- ...», και της «...- ...-...», περιέχει ενσωματωμένη χρονοσήμανση, η οποία δεν είναι έγκυρη, ενώ επιπλέον δεν είναι διαθέσιμη η αρχή που εξέδωσε την χρονοσήμανση. Στο πεδίο όπου εμφανίζεται η ένδειξη: «Timestamp Authority Not available», θα έπρεπε να αναγράφεται η ΑΠΕΔ, η οποία είναι η μόνη πιστοποιημένη αρχή χρονοσήμανσης στην εθνική έννομη τάξη. Ωστόσο, η χρονοσήμανση πρέπει να είναι ενσωματωμένη στην ψηφιακή υπογραφή και φυσικά να είναι έγκυρη, πρέπει δε και να προκύπτει η Αρχή η οποία την εξέδωσε. Επιπρόσθετα, εφόσον η χρονοσήμανση ήταν έγκυρη θα έπρεπε να αναγράφεται στο παράθυρο «Signature Properties» η ένδειξη: «Signature was validated as of the secure (timestamp) time:» ήτοι «Η υπογραφή επαληθεύτηκε ως προς την ακριβή ώρα (της χρονοσήμανσης)» και ακριβώς από κάτω θα έπρεπε να εμφανίζεται η ώρα χρονοσήμανσης του εγγράφου. Αντίθετα, στο αρχείο της προδικαστικής προσφυγής του προσφεύγοντος, πατώντας επάνω στην υπογραφή του, στο παράθυρο

«Signature Properties» εμφανίζεται η ένδειξη «Signature was validated as of the current time», ήτοι «Η υπογραφή επαληθεύτηκε ως προς την τρέχουσα ώρα», και ακριβώς από κάτω εμφανίζεται η εκάστοτε ώρα ανοίγματος του συγκεκριμένου αρχείου (δηλαδή δυνητικά εμφανίζονται άπειρα χρονικά σημεία, ανάλογα με το πότε ανοίγει κανείς το αρχείο της προδικαστικής προσφυγής), δεδομένου ότι δεν υπάρχει ασφαλής ώρα χρονοσήμανσης όπως θα έπρεπε και άρα δεν μπορεί και να επαληθευτεί, εφόσον δεν υπάρχει, η οποία να παρέχεται από την ΑΠΕΔ, η οποία είναι η προς τούτο αρμόδια στην Ελλάδα Αρχή.

27. Επειδή, η προσήκουσα υποβολή της προσφοράς, απαιτεί τη θέση επ' αυτής αποκλειστικώς εγκεκριμένης προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής ή προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών. Τούτο δε προκειμένου να βεβαιώνεται η προέλευσή της, ότι δηλαδή η προσφυγή προέρχεται πράγματι από το πρόσωπο που φέρεται να την υπογράφει και να διασφαλίζεται η αυθεντικότητά της. Έτσι, πλήρης και ολοκληρωμένη καθίσταται η ηλεκτρονική υπογραφή μόνον εφόσον συνοδεύεται από πιστοποίηση αυτής, άλλως ουδόλως υφίσταται ως τοιαύτη κατά την έννοια των προμνησθεισών διατάξεων (ΔΕφΠειρ 33/2021). Τούτων δοθέντων, η εν λόγω ψηφιακή υπογραφή των ως άνω οικονομικών φορέων κατά τα βασίμως προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα δεν φέρει όλα τα εκ του νόμου απαιτούμενα στοιχεία για να θεωρηθεί έγκυρη και, ως εκ τούτου, η προδικαστική προσφυγή ισοδυναμεί με μηδέποτε υπογραφείσα (και άρα μηδέποτε ασκηθείσα), με αποτέλεσμα να τυγχάνει απορριπτέα προεχόντως ως απαράδεκτη. Εξάλλου εκ του οικείου νομοθετικού πλαισίου, ουδόλως, επιφυλάσσεται διαφορετική μεταχείριση ως προς τις απαιτήσεις εγκυρότητας ηλεκτρονικής υπογραφής, στο σύνολο των εγγράφων της προσφοράς στην αγωνιστική διαδικασία και στην προδικαστική προσφυγή, αφού αμφότερα τα είδη των εν λόγω εγγράφων, υποβάλλονται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. Αντιθέτως ως εκρίθη (βλ. ο.π. ΕΛΣυν 130/2020) «τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου, που έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο (υπεύθυνες δηλώσεις, βεβαιώσεις κ.α.), δεν υποβλήθηκαν ορθώς, διότι, από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, προέκυψε ότι αυτά

δεν είναι υπογεγραμμένα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 3.5 α' και ε' της διακήρυξης και του άρθρου 8 παρ. 3 της Αριθμ. 117384/2017 Κ.Υ.Α., β) όπως προέκυψε από τον έλεγχο στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, η ψηφιακή υπογραφή του αναδόχου στα δικαιολογητικά συμμετοχής δεν φέρει ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης, αλλά από το ρολόι του υπολογιστή του υπογράφοντος, κατά παράβαση της Αριθμ. ΥΑΠ/Φ.40.4/163/13 (Β' 401/22.2.2013) και του άρθρου 9 της αριθμ. 117384/2017 Κ.Υ.Α». Συνεπώς σύμφωνα με τα πορίσματα της εν λόγω απόφασης του ΕλΣυν, μόνη η λειτουργία «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, δεν προσφέρει αυτοτελώς, ασφαλή χρονοσήμανση. Συνεπώς, η χρήση μη προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής ισοδυναμεί με την έλλειψη αυτής κατά παράβαση του Νόμου και του οικείου κανονιστικού πλαισίου που δεν εισάγει, άλλωστε, κάποια εξαίρεση (βλ. ΑΕΠΠ 667/2020, 683/2019, 775/2020) και ως εκ τούτου οι συναφείς λόγοι προσφυγής ως προς τις εν λόγω προσφορές γίνονται δεκτοί ως βάσιμοι (ΑΕΠΠ 872/2021).

28. Επειδή, η πιο πάνω αιτιολογία στηρίζει αυτοτελώς τον αποκλεισμό της προσφοράς των οικονομικών φορέων «....», «...», «...- ...», «...-...-...», από τον υπό κρίση διαγωνισμό παρέλκει συνεπώς ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων της κατ' αυτής, με τους οποίους αμφισβητείται η νομιμότητα της αποδοχής της προσφοράς των εν λόγω εταιρειών, με επάλληλες αιτιολογίες (ΣτΕ 1971/2013, ΣτΕ ΕΑ 102/2015, 44/2014, 169/2013, 734/2012, 300/2012, ΔΕφΑθ 91/2019).

29. Επειδή, σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 75 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές, πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, δύνανται να ελέγχουν την «ικανότητα» των οικονομικών φορέων για την εκτέλεση της σύμβασης, εισάγοντας στη διακήρυξη τα περιοριστικώς αναφερόμενα στην εν λόγω διάταξη κριτήρια επιλογής αυτών, ήτοι σε σχέση με: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Επισημαίνεται ότι όλα τα κριτήρια

επιλογής είναι προαιρετικά και τίθενται στη διακήρυξη κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η οποία έχει τη δυνατότητα, να επιλέξει ένα, περισσότερα ή όλα ενδεχομένως τα ως άνω κριτήρια επιλογής, συνεκτιμώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης (εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις κλπ), με σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη. Ωστόσο, εφόσον τεθούν στη διακήρυξη, η πλήρωση τους καθίσταται υποχρεωτική. Ειδικότερα, η συμπερίληψή τους αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή, εάν ο εκάστοτε συμμετέχων στη διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικός φορέας, διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις συμμετοχής σε σχέση με την υπό ανάθεση σύμβαση (βλ. σχετικά και Κατευθυντήρια Οδηγία ΕΑΑΔΗΣΥ με αρ.13).

30. Επειδή, το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ συναρτάται αποκλειστικά με τους όρους που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) της εκάστοτε διαδικασίας και συνιστά προκαταρκτική απόδειξη ως προς τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, ανάλογα με το αντικείμενο της υπό ανάθεσης σύμβασης, αντικαθιστώντας την υποχρέωση υποβολής των αντίστοιχων πιστοποιητικών κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς. Τα εν λόγω, δε, πιστοποιητικά, κατά τις διατάξεις του ν. 4412/2016, υποβάλλονται από τον προσωρινό ανάδοχο κατόπιν προς τούτο κλήσης της αναθέτουσας αρχής, πλην της περίπτωσης ενεργοποίησης της δυνατότητας της παρ. 5 του άρθρου 79 του ιδίου νόμου, όταν δηλαδή απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας ή στην περίπτωση που άλλως ορίζει η διακήρυξη οι όροι της οποίας δεν έχουν προσβληθεί.

31. Επειδή, το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ παρέχει προαπόδειξη προς τον σκοπό της επιτάχυνσης των διαγωνιστικών διαδικασιών και ελάφρυνσης των διαγωνιζομένων από την υποχρέωση προσκόμισης πολυάριθμων πιστοποιητικών και εγγράφων ως προς τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής και ενέχει, προϋποθέτει και ερείδεται επί μιας καταρχήν εμπιστοσύνης ως προς τον προσφέροντα οικονομικό φορέα και όσον αφορά τα εξ αυτού

δηλούμενα, τα οποία θα ελεγχθούν επισταμένως κατά το στάδιο αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης πριν την οριστικοποίηση της ανακήρυξης του ως αναδόχου. Ωστόσο, αυτή η καταρχήν εμπιστοσύνη δεν αποκλείει τον ίδιο τον έλεγχο της αληθείας και πραγματικότητας των δηλουμένων από την αναθέτουσα αρχή. Σε αντίθετη περίπτωση, θα καθίστατο δυνατή η συμμετοχή στα περαιτέρω στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας έως και την προσωρινή κατακύρωση σε φορείς που δηλώνουν ανακριβή ή ψευδή στοιχεία, θα παραβιάζονταν οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας μεταξύ των διαγωνιζομένων με την εν τοις πράγμασι εξίσωση φορέων που πληρούν και φορέων που δεν πληρούν ρητούς όρους της Διακήρυξης, εις βάρος της οικονομίας της διαγωνιστικής διαδικασίας (ΑΕΠΠ 377/2018 σκ.50). Επομένως, μια τέτοια ερμηνεία παρίσταται εντέλει μη συμβατή με τον σκοπό καθιέρωσης του συστήματος προκαταρκτικής, πλην σε κάθε περίπτωση μαχητής απόδειξης, καθόσον λειτουργεί εις βάρος της αποτελεσματικότητας, ταχύτητας και του ιδίου του δημοσίου συμφέροντος, εκθέτοντας περαιτέρω σε βλάβη την αναθέτουσα και τους μετέχοντες και ιδίως προσβάλλοντας θεμελιώδεις αρχές του ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων και δεν δύναται να γίνει δεκτή (βλ. ΑΕΠΠ 836/2018, 818/2018 σκ.43, 96/2017 σκ.8).

32. Επειδή, οι προϋποθέσεις συμμετοχής στους Διαγωνισμούς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, αποτυπώνονται προκειμένου για συμβάσεις κάτω των ορίων, στο Τυποποιημένο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ), το οποίο αποτελεί Υπεύθυνη Δήλωση των οικονομικών φορέων, προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη και παρέχει προκαταρκτική απόδειξη για το ότι ο οικονομικός φορέας: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις που συνεπάγεται υποχρεωτικώς ή μπορεί να έχει ως συνέπεια τον αποκλεισμό του από τη διαδικασία και β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής που έχουν καθοριστεί από την αναθέτουσα αρχή. Ειδικότερα, το Τ.Ε.Υ.Δ παρέχει προαπόδειξη προς τον σκοπό της επιτάχυνσης των διαγωνιστικών διαδικασιών, με βάση το νέο, ενοποιημένο πλέον, νομοθετικό πλαίσιο που εισάγει ο Ν. 4412/2016 και ελάφρυνσης των διαγωνιζομένων από την υποχρέωση προσκόμισης πολυάριθμων πιστοποιητικών και

εγγράφων, τα οποία απαιτούνταν από το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς ως προς τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής, ιδίως προς τον σκοπό της διευκόλυνσης της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της μείωσης του χρόνου προετοιμασίας των προσφορών. Σημειώνεται ότι η χρήση του Τ.Ε.Υ.Δ. στις διαγωνιστικές διαδικασίες που διεξάγουν αναθέτοντες φορείς, όπως εν προκειμένω, είναι προαιρετική (υπ' αριθμ. 158/2016 Απόφαση Προέδρου Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (ΦΕΚ Β' 3698/16.11.2016) «Έγκριση "Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης" (Τ.Ε.Υ.Δ.) του άρθρου 79 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147/08.08.2016), για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων των οδηγιών», ωστόσο εφόσον ο αναθέτων φορέας επέλεξε, κατά την εκπόνηση των όρων της διακήρυξης, να το συμπεριλάβει στα έγγραφα της σύμβασης, η συμπλήρωση και υποβολή του εκ μέρους των συμμετεχόντων, στην οικεία διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικών φορέων, καθίσταται υποχρεωτική.

33. Επειδή, από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι ενόψει της αρχής της τυπικότητας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, οι οποίες διέπουν κάθε διαγωνιστική διαδικασία και αποσκοπούν στην ύπαρξη διαφάνειας κατά την διεξαγωγή της (ΣΤΕ 1217/2018, 2889/2011, ΕΑ ΣΤΕ 228/2013, 689/2011, 1046/2010), οι προσφορές των διαγωνιζομένων πρέπει να τηρούν απόλυτα τους ουσιώδεις όρους της διακήρυξης υπό το πλήρες περιεχόμενο αυτών, κάθε, δε, παράβαση τέτοιου όρου, συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφοράς (πρβλ. ΣΤΕ 1046/2010, ΕΑ ΣΤΕ 423/2009, 311/2009). Όταν το περιεχόμενο της υποβληθείσας προσφοράς παρουσιάζει έλλειψη στοιχείου κατά παράβαση όρου της Διακήρυξης για την οποία (παράβαση) η Διακήρυξη προβλέπει ποινή αποκλεισμού, δεν υφίσταται δυνατότητα άρσεως της παράβασης από τον διαγωνιζόμενο κατά το στάδιο του ελέγχου των προσφορών ούτε, βεβαίως δυνατότητα του αναθέτοντος φορέα να καλέσει τον διαγωνιζόμενο προς άρση της παραβάσεως (ΕΑ ΣΤΕ 159, 30/2019, 184/2017). Ειδικά το ΤΕΥΔ αποτελεί ουσιώδες δικαιολογητικό συμμετοχής στο διαγωνισμό μη δυνάμενο να υποκατασταθεί από άλλα στοιχεία της προσφοράς διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα, μη έχοντα τον αυτό δεσμευτικό

χαρακτήρα και οι διαγωνιζόμενοι υποχρεούνται να υποβάλλουν επί ποινή απόρριψης της προσφοράς τους το ΤΕΥΔ, νομίμως συμπληρωμένο (ΕΑ ΣΤΕ 292/2019, ΔεφΠατ. 11/2020). Συναφώς, από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι ενόψει της αρχής της τυπικότητας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζόμενων, οι οποίες διέπουν κάθε διαγωνιστική διαδικασία και αποσκοπούν στην ύπαρξη διαφάνειας κατά την διεξαγωγή της (ΣΤΕ 1217/2018, 2889/2011, ΕΑ ΣΤΕ 228/2013, 689/2011, 1046/2010), οι προσφορές των διαγωνιζομένων πρέπει να τηρούν απόλυτα τους ουσιώδεις όρους της διακήρυξης υπό το πλήρες περιεχόμενο αυτών, κάθε δε παράβαση τέτοιου όρου, συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφοράς (πρβλ. ΣΤΕ 1046/2010, ΕΑ ΣΤΕ 423/2009, 311/2009). Όταν το περιεχόμενο της υποβληθείσας προσφοράς παρουσιάζει έλλειψη στοιχείου κατά παράβαση όρου της Διακήρυξης για την οποία (παράβαση) η Διακήρυξη προβλέπει ποινή αποκλεισμού, δεν υφίσταται δυνατότητα άρσεως της παράβασης από τον διαγωνιζόμενο κατά το στάδιο του ελέγχου των προσφορών ούτε, βεβαίως δυνατότητα του αναθέτοντος φορέα να καλέσει τον διαγωνιζόμενο προς άρση της παραβάσεως (ΕΑ ΣΤΕ 159, 30/2019, 184/2017). Ειδικά το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), αποτελεί ουσιώδες δικαιολογητικό συμμετοχής στο διαγωνισμό μη δυνάμενο να υποκατασταθεί από άλλα στοιχεία της προσφοράς διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα, μη έχοντα τον αυτό δεσμευτικό χαρακτήρα και οι διαγωνιζόμενοι υποχρεούνται να υποβάλλουν επί ποινή απόρριψης της προσφοράς του το ΕΕΕΣ, νομίμως συμπληρωμένο (ΕΑ ΣΤΕ 292/2019).

34. Επειδή, η ΑΕΠΠ με αποφάσεις της επί των τιθέμενων ισχυρισμών έχει κρίνει ως ακολούθως. *«....Επειδή η ως άνω έλλειψη στη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ της εταιρείας «....» δεν μπορεί να αναπληρωθεί αφενός μεν ούτε από τη δήλωση περί ακρίβειας και ορθότητας των επικαλούμενων στοιχείων που περιλαμβάνεται στο Μέρος V του υποβληθέντος ΕΕΕΣ της, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ούτε από τη γενική δήλωση του Μέρους II περίπτωση δ ότι η εγγραφή στους καταλόγους καλύπτει τα κριτήρια επιλογής. Και τούτο διότι η ίδια η διακήρυξη, στο άρθρο 22.Γ ορίζει ρητώς ότι απαιτείται η προαπόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου που αναφέρεται στη μη*

υπέρβαση των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων με τη ρητή δήλωση του υποψηφίου στο ΕΕΕΣ (βλ. *ad hoc* ΔΕφ Κομ. 49/2018), ως δε απόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου αυτού προβλέπεται στον όρο 23.5 (α) για τους συμμετέχοντες που δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου ή υποβολή με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης υπεύθυνης δήλωσης περί ανεκτέλεστου και όχι η εγγραφή στο ΜΕΕΠ. Σημειώνεται δε ότι ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι η εταιρεία «...» όφειλε να υποβάλει την προβλεπόμενη στον όρο 23.5 (α) υπεύθυνη δήλωση περί ανεκτέλεστου ερείδεται επί της εσφαλμένης προϋπόθεσης ότι η εν λόγω δήλωση η οποία προβλέπεται στη διακήρυξη ως δικαιολογητικό κατακύρωσης πρέπει να προσκομιστεί προαποδεικτικώς. Επομένως, εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δεσμία αρμοδιότητα να αποκλείσει την προσφορά της εταιρείας «...» λόγω παράλειψης προαπόδειξης δια του υποβληθέντος ΕΕΕΣ της πλήρωσης του κριτηρίου του όρου 22.Γ της διακήρυξης περί μη υπέρβασης των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων κατά παράβαση των προβλεπόμενων στον όρο 23.1 της διακήρυξης και, ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος. Επειδή ο προσφεύγων με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής του προβάλλει ότι η εταιρεία «...» παρέλειψε να δηλώσει στο ΕΕΕΣ την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του όρου 22Β της διακήρυξης περί καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας και, άρα, η προσφορά της έπρεπε να μην κριθεί αποδεκτή. Επειδή, για την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 22.Β οι ημεδαποί οικονομικοί φορείς απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στην κατηγορία ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑ του ΜΕΕΠ. Περαιτέρω, σύμφωνα με τον όρο 23.4 της διακήρυξης προς απόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου περί καταλληλότητας άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας θα πρέπει να προσκομιστεί βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ. Επειδή, όπως έχει ήδη ανωτέρω εκτεθεί, στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της εταιρείας «...» έχει παραλειφθεί εν συνόλω το Μέρος IV αναφορικά με τα κριτήρια επιλογής και άρα, προφανώς, δεν έχει δηλωθεί ότι πληρείται και το κριτήριο του όρου 22Β της διακήρυξης. Περαιτέρω, ουδόλως η εταιρεία στο υποβληθέν ΕΕΕΣ παρέπεμψε στην

ηλεκτρονική βάση δεδομένων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών από όπου είναι δυνατή η διαπίστωση της εγγραφής της στο ΜΕΕΠ, ούτε παραθέτει αριθμούς πρωτοκόλλου της απόφασης εγγραφής ή άλλα στοιχεία περί της βεβαίωσης εγγραφής. Η δε έλλειψη αυτή του ΕΕΕΣ δεν μπορεί να αναπληρωθεί από τη δήλωση στο Μέρος II Ενότητα Α- Πληροφορίες του υποβληθέντος ΕΕΕΣ της εν λόγω εταιρείας ότι είναι εγγεγραμμένη στο ΜΕΕΠ με αριθμό μητρώου ..., καθώς., σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 34, στις συμβάσεις έργων είναι υποχρεωτική η συμπλήρωση του πεδίου αναφορικά με την καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας στο οικείο πεδίο του Μέρους IV που ελλείπει παντελώς από το επίμαχο ΕΕΕΣ. Επομένως, στην προκειμένη περίπτωση δεν προκύπτει δια του υποβληθέντος ΕΕΕΣ η πλήρωση του επίμαχου κριτηρίου επιλογής από την εταιρεία «...» και ο σχετικός λόγος προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος» (ΑΕΠΠ 509/2019).

35. Επειδή, συναφώς έχει κριθεί ότι «η παρεμβαίνουσα εταιρεία δεν αιτιολογεί ούτε διευκρινίζει στην ασκηθείσα παρέμβασή της με ποιο τρόπο η εγγραφή της στο Γ.Ε.ΜΗ. καλύπτει τις απαιτήσεις του άρθρου 83 του Ν. 4412/0216 και άρα δικαιολογεί την εκ μέρους της παράλειψη προσκόμισης ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας. Κατά συνέπεια, ενόψει των ανωτέρω προκύπτει ότι το υποβληθέν από την παρεμβαίνουσα Ε.Ε.Ε.Σ. περιείχε ανακριβείς και αναληθείς απαντήσεις, ενώ διαπιστώθηκαν παραλείψεις στη συμπλήρωση υποχρεωτικών απαντήσεων και έτσι, το Ε.Ε.Ε.Σ. που υποβλήθηκε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συμπληρώθηκε νόμιμα και με τον προσήκοντα τρόπο κατά την έννοια του άρθρου 79 του Ν. 4412/2016 και της διακήρυξης και παραβιάζει επί ποινή αποκλεισμού διατάξεις της τελευταίας (ΔΕφΘεσσ. 39/2018). Ως εκ τούτου, ο λόγος αυτός προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός και αντίστοιχα να απορριφθεί ο σχετικός λόγος παρέμβασης (ΑΕΠΠ 549/2018) και ότι η «έλλειψη ανάληψης της δέσμευσης να προσκομίσει τα σχετικά πιστοποιητικά (ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα) συνιστά παράλειψη δήλωσης επί ποινή απόρριψης στοιχείων της προσφοράς της και ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στην αμέσως προηγούμενη σκέψη καθιστά την προσφορά της απορριπτέα (ΑΕΠΠ

1389/2019)». Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η Διακήρυξη στο άρθρο 23 αυτής, αναφέρει ότι «συμπληρώνεται ως προκαταρκτική απόδειξη το ΤΕΥΔ του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75.44.)». Σύμφωνα με την Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ, η αναθέτουσα αρχή αφενός μεν προσαρμόζει το ΤΕΥΔ στους όρους της Διακήρυξης, αφετέρου επιλέγει ή τη γενική ένδειξη (α) για όλα τα κριτήρια επιλογής, εφόσον το δηλώσει ρητά στη Διακήρυξη απαλείφοντας παράλληλα τις Ενότητες Α έως Δ ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση στους οικονομικούς φορείς ή επιλέγει την αναλυτική συμπλήρωση των Ενότητων Α έως Δ. Στην εν θέματι περίπτωση το Υπόδειγμα του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ που συνοδεύει την διακήρυξη έχει ως εξής : «Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής\ Όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής (ενότητα α ή ενότητες Α έως Δ του παρόντος μέρους), ο οικονομικός φορέας δηλώνει ότι: Πληροί όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής. Απάντηση:».

36.Επειδή, επί παραλείψεως υποβολής δικαιολογητικού ή υποβολής του με ελλιπές περιεχόμενο, η αναθέτουσα αρχή ούτε οφείλει, ούτε δύναται να ζητήσει διευκρινήσεις, αφού είναι δυνατή μόνον η συμπλήρωση ή διευκρίνιση υποβληθέντος δικαιολογητικού και όχι η αναπλήρωση μη υποβληθέντος ή μη νομίμως υποβληθέντος (βλ. Σ.τ.Ε. 1983/2010, 781/2010, Ε.Α. Σ.τ.Ε. 228/2013, 301/2012, 721/2011,217/2011, 185/2011, ΔΕφΚομ 49/2018, κ. ά.).

37. Επειδή, περαιτέρω ως προς τον λόγο προσφυγής που αφορά τους οικονομικούς φορείς «...», «...», «...- ...» και «...και ...», ..., «...-...-...» και δη ότι δεν προαποδεικνύεται από το ΤΕΥΔ ότι καλύπτονται οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ της διακήρυξης κρίνονται τα κάτωθι. Στα κριτήρια επιλογής (22Β έως 22Δ) που ορίζει η Διακήρυξη που διέπει την ένδικη διαγωνιστική διαδικασία συμπεριλαμβάνεται στην περ. 22Γ υπό τον τίτλο «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια», εκτός των άλλων, ως υποχρεωτικό κριτήριο επιλογής - η μη πλήρωση του οποίου αποτελεί λόγο αποκλεισμού υποψηφίου - η μη υπέρβαση των ανωτάτων επιτρεπτών ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι

εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ. Περαιτέρω, στο Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) το οποίο αποτελεί έγγραφο της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης αναφέρεται ότι: «Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στη διακήρυξη». Από τις προαναφερόμενες διατάξεις της ένδικης διακήρυξης καθώς και από τη διαμόρφωση των πεδίων του ΤΕΥΔ, εντός των οποίων καταχωρούν οι υποψήφιοι τις δηλώσεις τους για τις ανάγκες της συγκεκριμένης διαδικασίας, συνάγεται ότι μεταξύ των λοιπών οικονομικών και χρηματοοικονομικών απαιτήσεων, που κατονομάζονται στο άρθρο 22Γ της Διακήρυξης, τίθεται η μη υπέρβαση του νομίμου ορίου ανεκτέλεστου κατά τον κρίσιμο χρόνο μέρους εργολαβικών συμβάσεων που έχει συνάψει ο οικονομικός φορέας, το πραγματικό δε τούτο γεγονός -της υπέρβασης του νομίμου ορίου ή όχι και μόνον - οφείλει ο υποψήφιος να δηλώσει στο επίμαχο πεδίο με αριθμό 6 (πρβλ. ΕπΑνΣτΕ 278/2019). Στην προκειμένη περίπτωση οι ως άνω εταιρίες στις οποίες προσάπτεται η εν λόγω παράλειψη ουδεμία δήλωση περιέλαβαν στο συγκεκριμένο πεδίο του ΤΕΥΔ, η έλλειψη δε αυτή δεν μπορούσε να αναπληρωθεί από τη γενική καταφατική απάντηση που δόθηκε στην περίπτωση «α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής», αφενός μεν διότι στη Διακήρυξη δεν δηλώνεται ρητώς ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς μπορούν να συμπληρώσουν μόνο την ως άνω γενική ένδειξη και δεν υποχρεούνται να συμπληρώσουν οποιαδήποτε άλλη ενότητα του συγκεκριμένου Μέρους , αφετέρου δε διότι η Διακήρυξη δεν εξαιρεί ρητώς τη συμπλήρωση του συγκεκριμένου πεδίου του εν λόγω Μέρους που αναφέρεται στη μη υπέρβαση των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων. Ούτε, εξάλλου, η παράλειψη αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι καλύπτεται από το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, προεχόντως για τον λόγο ότι θα αντέκειτο στη φύση και το σκοπό θέσπισης του ΤΕΥΔ, ως αποκλειστικού προαποδεικτικού μέσου, η εκ των πραγμάτων διαμόρφωση υποχρέωσης των αναθετουσών αρχών, ή προκειμένου να διαπιστώσουν τη

συμμόρφωση της προσφοράς προς τους όρους της Διακήρυξης, να ελέγχουν, πλην του ΤΕΥΔ, και αυτοβούλως υποβαλλόμενα δικαιολογητικά ή στοιχεία των υποχρεωτικώς μεν υποβαλλομένων δικαιολογητικών και εγγράφων, μεταξύ των οποίων και των υποβαλλομένων σε επόμενο στάδιο του διαγωνισμού, πλην μη απαιτούμενα κατά το παρόν στάδιο του διαγωνισμού (πρβλ. ΕΑ 145/2019, σκ. 14). Συνεπώς, λόγω της μη συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και τις ενδείξεις των πεδίων αυτού και λόγω της συνακόλουθης μη (προκαταρκτικής) απόδειξης της πλήρωσης του όρου που αφορά στην μη υπέρβαση του νόμιμου ορίου ανεκτέλεστου μέρους εργολαβικών συμβάσεων, συνέτρεχε, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 79 παρ. 2 και 4 και 91 παρ. 1 περ. α και β του ν. 4412/2016 και τις προαναφερόμενες διατάξεις της διακήρυξης, ερμηνευόμενων ενόψει και της αρχής της τυπικότητας και των αρχών της ισότητας και της διαφάνειας που διέπουν τη διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων, αυτοτελής, ήτοι μη συνδεόμενος με την εν τοις πράγμασι υπέρβαση του πιο πάνω ορίου, λόγος απόρριψης της προσφοράς των εν λόγω εταιριών, όσα δε περί του αντιθέτου προβάλλονται από την παρεμβαίνουσα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα. Ιδίως, απορριπτέος ως αβάσιμος τυγχάνει ο ειδικότερος ισχυρισμός περί δυνατότητας της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει διευκρινίσεις, καθόσον, σύμφωνα με τη ρητή διάταξη του άρθρου 102 παρ. 3 του ν. 4412/2016, η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση εγγράφων δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση εγγράφων που έχουν υποβληθεί σύμφωνα τους όρους της διακήρυξης και, μάλιστα, όπως στην υπό κρίση περίπτωση, του ΤΕΥΔ, δηλαδή, του ουσιώδους εκείνου δικαιολογητικού συμμετοχής το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986, και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής που ορίζονται στην οικεία προκήρυξη και στην κείμενη νομοθεσία (πρβλ. ΕπΑνΣτΕ 135/2018, 346/2017). Άλλωστε, σε κάθε περίπτωση, η διατύπωση του σχετικού πεδίου του ΤΕΥΔ είναι σαφής και απροϋπόθετη, δεδομένου ότι παραπέμπει σε χρηματοοικονομική απαίτηση - αυτή του ορίου

ανεκτέλεστου- η οποία είχε ρητώς αναχθεί σε κριτήριο επιλογής, ενόψει δε τούτου ουδεμία εν προκειμένω επιρροή ασκεί ως προς τη σαφήνεια του όρου η χρησιμοποίηση του όρου «ενδέχεται», όπως αβασίμως υποστηρίζεται από την παρεμβαίνουσα (ΔΕφΘεσσ 31/2020).Επομένως, κατά τα ειδικώς κριθέντα οι προσφορές των εν λόγω οικονομικών φορέων μη νομίμως έγιναν δεκτές, διότι παρέλειψαν στο ΤΕΥΔ που υπέβαλαν να δηλώσουν επί ποινή απόρριψης στοιχεία της προσφοράς τους και ο συγκεκριμένος λόγος προσφυγής κατ' αυτών γίνεται δεκτός ως βάσιμος.

38. Επειδή, η πιο πάνω αιτιολογία στηρίζει αυτοτελώς τον αποκλεισμό της προσφοράς των οικονομικών φορέων από τον υπό κρίση διαγωνισμό παρέλκει συνεπώς ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων της κατ' αυτής, με τους οποίους αμφισβητείται η νομιμότητα της αποδοχής της προσφοράς της εν λόγω εταιρείας, «[...]» με επάλληλες αιτιολογίες (ΣΤΕ 308/2020).

39. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και η περί του αντιθέτου παρέμβαση να απορριφθεί.

40. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο ύψους που κατέβαλε η προσφεύγουσα, κατά τις διατάξεις του άρθρων 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017.

### **Για τους λόγους αυτούς**

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' ...απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..., καθ' ο μέρος της έκανε δεκτές τις προσφορές των οικονομικών φορέων ....., ..., ..., ... - ... - ...", να απορριφθούν οι προσφορές των οικονομικών φορέων ....., ..., ...-..., ..., ... - ... - ...".

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου ύψους 5001,00€ (παράβολο με κωδικό ...) στην προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 21 Μαΐου 2021 και εκδόθηκε στις 8 Ιουνίου 2021 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΩΚΟΣ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΗΛΙΑΣ ΣΤΡΕΠΕΛΙΑΣ**